

UNDERVISNINGS
MINISTERIET

Statusredegørelse for implementering af erhvervsuddannelses- reformen for skoleåret 2015/2016

**Statusredegørelse for implementering af
erhvervsuddannelsesreformen for skoleåret 2015/2016**

Tekst: Undervisningsministeriet

Foto: Undervisningsministeriet og Ulrik Jantzen

Produktion: Undervisningsministeriet,

Presse- og Kommunikationssekretariatet

Grafisk tilrettelæggelse: Michael Lund

ISBN: 978-87-603-3119-0

Statusredegørelse for implementering af erhvervsuddannelsesreformen for skoleåret 2015/2016
(WWW udgave)

Publikationen kan hentes på

uvm.dk/statuseud2016

Eventuelle henvendelser af indholdsmæssig karakter rettes til

Presse- og Kommunikationssekretariatet i

Undervisningsministeriet,

telefon 33 92 52 23 eller

e-mail: pub@uvm.dk

Udgivet af Undervisningsministeriet,

Januar 2017

Indledning	4
Status på de fire klare mål i skoleåret 2015/2016	7
Resultatmål for mål 1: <i>Mindst 25 procent skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse i 2020</i>	7
Resultatmål for mål 2: <i>Fuldførelsen skal stige fra 52 procent i 2012 til mindst 60 procent i 2020 og mindst 67 procent i 2025</i>	9
Resultatmål 3.1 for mål 3: <i>Andelen af de dygtigste elever skal øges år for år</i>	12
Resultatmål 3.2 for mål 3: <i>Den høje beskæftigelse for nyuddannede skal opretholdes</i>	14
Resultatmål for mål 4: <i>Elevernes trivsel og aftagervirksomhedernes tilfredshed skal øges frem mod 2020</i>	16
Nøgletal for tilgang til erhvervsuddannelsernes grundforløb (ikke del af klare mål)	19
Status på reforminitiativer	22
Et attraktivt ungdomsuddannelsesmiljø	23
Enklere struktur og mere overskuelighed	24
Bedre videreuddannelsesmuligheder	27
Erhvervsuddannelse for voksne (euv)	28
Klare adgangskrav	28
Ny erhvervsrettet 10. klasse (eud10)	29
Ny Kombineret Ungdomsuddannelse (KUU)	29
Mere og bedre undervisning	30
Øget fokus på implementering og styring	32
Fortsat indsats for praktikpladser	36
Fokusering af vejledningsindsatsen	37
Økonomi	38
Bilag	40

Indledning

Formålet med erhvervsuddannelsesreformen er at sikre et markant løft af erhvervsuddannelserne i Danmark. Reformen skal højne erhvervsuddannelsernes kvalitet og sikre en bedre trivsel blandt eleverne på uddannelserne. Reformen skal bidrage til, at erhvervsuddannelserne bliver mere attraktive for de unge, så flere søger erhvervsuddannelserne, samtidig med at frafaldet på uddannelserne reduceres markant. Det er en stor udfordring for Danmark, at der i dag er alt for få, der søger erhvervsuddannelserne, og at frafaldet er alt for højt. I dag falder næsten halvdelen fra undervejs. Samtidig er der en ubalance på praktikpladsområdet, som gør, at der på nogle uddannelsesområder er mangel på praktikpladser, mens der på andre områder er mangel på elever. Endelig udfordres erhvervsuddannelsernes karakter af ungdomsuddannelse af, at eleverne har en meget forskellig alderssammensætning, hvor en betydelig andel af eleverne er voksne.

Den årlige statusredegørelse for udviklingen på erhvervsuddannelserne er et grundlag for at følge, om de politiske intentioner bag erhvervsuddannelsesreformen bliver realiseret. Redegørelsen er en del af opfølgningen på reformens mål om bedre søgning, højere fuldførelse, større udfordring af alle elever foruden bedre trivsel blandt eleverne og større tilfredshed blandt aftagervirksomhederne. I statusredegørelsen indgår desuden en række øvrige nøgletal for opfølgning på reformen, og ministeriets viden om status for de forskellige reformområder indgår også. Denne statusredegørelse er den første, efter at erhvervsuddannelsesreformen trådte i kraft, og i den gøres status på implementering af reformen fra skolestart i august 2015 til i dag. Det er begrænset, hvilke konklusioner der kan udledes blot et år inde i reformen. Statusredegørelsen vil primært sammenfatte viden og udfordringer, som allerede er kendte i sektoren. Stort set alle de tal, der offentliggøres i

statusredegørelsen, har ministeriet offentliggjort tidligere.

Det er den overordnede vurdering, at det går godt med implementeringen af erhvervsuddannelsesreformen. En række tendenser tyder på en positiv udvikling hen imod reformens mål. Stort set alle de unge elever fuldfører grundforløbets 1. del og klarer overgangen til grundforløbets anden del. Derudover har der været en mindre stigning i antallet af elever, der begyndte på grundforløbet i sommeren 2016 sammenlignet med samme periode året før. For eux'en har der været en særligt positiv udvikling. Mange flere elever har søgt en eux i 2016 end i 2014, samtidig med at der er sket en stigning i antallet af elever, der starter på en erhvervsuddannelse med en eux. Målingen af elevernes trivsel viser generelt et positivt billede.

I løbet af det første år har det vist sig, at der var behov for at justere i nogle dele af reformen. Det er vigtigt for regeringen at få afklaret, om der er forhold i reformen, som ikke har haft den effekt, der var det politiske ønske med dem.

Erhvervsskolernes bestyrelser, ledere og lærere har gennem det første år gjort en stor indsats for at implementere reformen. Vellykkede erhvervsuddannelser kan kun skabes ved, at skolerne lokalt tager ejerskab til de nye erhvervsuddannelser. Det er bestyrelserne, lederne og lærerne, der skal sætte retningen og opstille rammerne for, hvordan deres lokale skoler skal udvikle sig. Derfor har regeringens fokus været på, hvordan den lokale implementeringsproces bedst kan understøttes.

Erhvervsuddannelsesreformen skal ses i sammenhæng med de øvrige reformer på folkeskole- og gymnasieområdet og med den nyligt indgåede trepartsaftale.

Baggrund

Erhvervsuddannelsesreformen er en omfattende politisk reform med stor betydning for erhvervssektoren. Reformen bygger på *Aftale om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser*. Bag aftalen står partierne Venstre, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance, Socialdemokratiet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti. Aftalen blev indgået i februar 2014, og reformen trådte i kraft ved skolestarten august 2015.

Med aftalen blev det besluttet, at der skal følges op på implementeringen af erhvervsuddannelsesreformen med en årlig statusredegørelse fra Undervisningsministeriet. Statusredegørelsen offentliggøres på ministeriets hjemmeside og sendes til Folketingets

Børne- og Undervisningsudvalg og til Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU).

Hovedresultater for det første år efter reformen

I *Aftale om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser* blev der fastsat klare mål for erhvervsuddannelsernes udvikling. Det overordnede mål er, at der skal blive flere dygtige erhvervsuddannede med kvalifikationer, der lever op til virksomhedernes behov.

Målene skal sætte tydelig ramme og retning for de kommende års arbejde på uddannelsesinstitutionerne. Samtidig skal de sikre et veldefineret opfølgningsgrundlag, så både regeringen og de enkelte uddannelsesinstitutioner kan blive målt på de resultater, der er opnået.

Nationale mål for erhvervsuddannelserne

1. Flere elever skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse.
2. Flere skal fuldføre en erhvervsuddannelse.
3. Erhvervsuddannelserne skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.
4. Tilliden til og trivslen på erhvervsskolerne skal styrkes.

Resultatmål for erhvervsuddannelserne til hvert af de nationale mål

- 1.1. Mindst 25 procent skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse i 2020. Andelen skal op på mindst 30 procent i 2025. Det skal blandt andet ske ved, at alle elever udfordres i deres uddannelsesvalg. Det er intentionen, at flere kvalificerede elever starter på og fuldfører en erhvervsuddannelse. Det er samtidig intentionen at minimere dobbeltuddannelse ved, at færre fremover tager mere end én ungdomsuddannelse.
- 1.1. Fuldførelsen skal stige fra 52 procent i 2012 til mindst 60 procent i 2020 og mindst 67 procent i 2025.
- 1.1. Andelen af de dygtigste elever – målt ved andel af elever med den samlede mængde fag, der afsluttes på højere niveau end det obligatoriske minimumsniveau fastsat af de faglige udvalg – skal øges år for år. Der udarbejdes en baseline med udgangspunkt i skoleåret 2013/2014.
- 1.2. Den høje beskæftigelse for nyuddannede skal opretholdes.
- 4.1. Elevernes trivsel og aftagervirksomhedernes tilfredshed skal øges frem mod 2020.

Resultatmålene er gjort operationelle med et antal indikatorer, som gør det muligt at følge op på reformen på nationalt niveau, samtidig med at de enkelte institutioner kan måle deres egne resultater i forhold til de fastsatte resultatmål.

Mål 1: Flere elever skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse.

Resultatmål 1.1: Mindst 25 procent skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse i 2020. Andelen skal op på mindst 30 procent i 2025.

I 2016 ønskede 18,4 procent af eleverne en erhvervsuddannelse som første prioritet direkte efter 9. eller 10. klasse. Søgningen i 2016 er stort set på samme niveau som i 2015. Den nedadgående tendens, der tidligere har kendetegnet søgningen til erhvervsuddannelserne, ser ud til at være stabiliseret. Der er dog endnu et stykke vej tilbage, før målet om, at mindst 25 procent skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse i 2020, er nået.

Mål 2: Flere skal fuldføre en erhvervsuddannelse.

Resultatmål 2.1: Fuldførelsen skal stige fra 52 procent i 2012 til mindst 60 procent i 2020 og mindst 67 procent i 2025.

Halvdelen af de elever, der startede på en erhvervsuddannelse i 2015, forventes at fuldføre uddannelsen.

Det store frafald på erhvervsuddannelserne er stadig en stor udfordring, og der er fortsat brug for en stor ændring i udviklingen af frafaldet for at nå målene for 2020 og 2025. Stort set alle de unge fuldfører grundforløbet for unge (GF1) og klarer overgangen til grundforløbets 2. del (GF2). Blandt de elever, der startede på en erhvervsuddannelse i 2014, er det imidlertid fortsat en udfordring at klare overgangen fra grundforløbet til hovedforløbet.

Mål 3: Erhvervsuddannelserne skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.

Resultatmål 3.1: Andelen af de dygtigste elever – målt ved andel af elever med den samlede mængde fag, der afsluttes på højere niveau end det obligatoriske minimumsniveau fastsat af de faglige udvalg – skal øges år for år.

Antallet af elever, der starter på en erhvervsuddannelse med eux, er steget, efter at reformen trådte i kraft. Godt syv procent startede på en erhvervsuddannelse med eux i 2015/2016. Til sammenligning var det i 2013/2014 og 2014/2015 to procent af eleverne. Det er i høj grad de helt unge, der vælger eux.

Godt fem procent af de elever, der startede på et hovedforløb i 1. halvår af 2016, fulgte et talentspor. I 2. halvår 2015 fulgte knap én procent af eleverne et talentspor.

Resultatmål 3.2: Den høje beskæftigelse for nyuddannede skal opretholdes.

Opgørelserne af beskæftigelsen blandt nyuddannede er baseret på de elever, der startede på erhvervsuddannelsen, før reformen trådte i kraft. 72 procent af de, der var nyuddannede i 2014, havde fået beskæftigelse inden for et år efter, at de var færdige med uddannelsen. Det er en lidt større del end for de nyuddannede i 2012 og 2013, hvor andelen var 71 procent.

Mål 4: Tilliden til og trivsel på erhvervsskolerne skal styrkes.

Resultatmål 4.1: Elevernes trivsel og aftagervirksomhedernes tilfredshed skal øges frem mod 2020.

Resultaterne fra den første nationale trivselsmåling viser generelt et positivt billede. Eleverne svarer positivt om deres oplevelse af velbefindende og deres egen indsats og motivation. Målingen viser dog også, at flere elever oplever udfordringer med de fysiske rammer.

Ministeriet har endnu ikke data for aftagervirksomhedernes tilfredshed. De data offentliggøres først i 2017.

Status på de fire klare mål i skoleåret 2015/2016

I de følgende afsnit gøres status for, hvordan det går med opfølgningen på de fire klare mål. Dataene for klare mål 1, 3 og 4 viser resultater for elever, der er startet efter, reformen trådte i kraft (dog med undtagelse af den del af klare mål 3, som handler om opretholdelse af beskæftigelsen). For klare mål 2 handler de fleste data i dette kapitel om elever, der startede på en erhvervsuddannelse, før reformen trådte i kraft. Mange af disse data har derfor karakter af baseline data, så det endnu ikke kan måles, om der er sket ændringer på baggrund af reformen. Det vil først kunne ses i senere statusredegørelser.

Resultatmål for mål 1

Mindst 25 procent skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse i 2020. Andelen skal op på mindst 30 procent i 2025.

Resultatmål for mål 1

Mindst 25 procent skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse i 2020. Andelen skal op på mindst 30 procent i 2025.

Til måling af dette resultatmål bruges indikatoren:

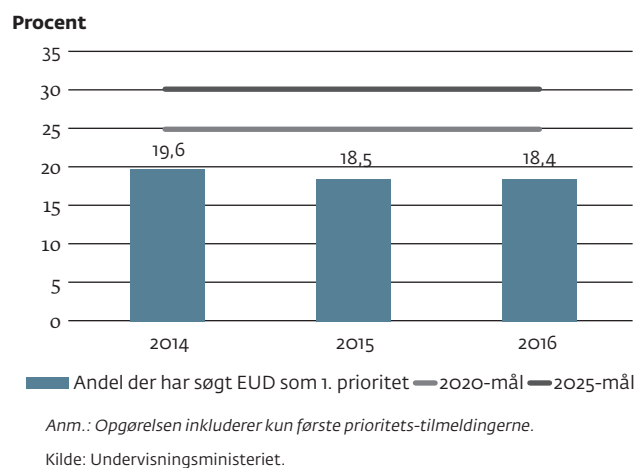
- Andel elever, som efter 9. eller 10. klasse søger en erhvervsuddannelse som første prioritet.

Eleverne søger i marts måned det pågældende år. Da opgørelsen udelukkende omfatter søgning direkte efter 9. eller 10. klasse, indgår ikke elever, der søger en erhvervsuddannelse senere.

Dette mål handler kun om de unge, der søger en erhvervsuddannelse i 9. eller 10. klasse. Målet siger ikke noget om, hvem der faktisk starter på en erhvervsuddannelse. Flere end 70 procent af de elever, der starter på en erhvervsuddannelse, er 18 år eller derover. Af afsnit om nøgletal for tilgang fremgår den faktiske tilgang til uddannelserne.

Blandt de 9. og 10. klasse-elever, der skulle vælge en ungdomsuddannelse i 2016, havde 18,4 procent søgt en erhvervsuddannelse som første prioritet, se figur 1.1. Det er stort set status quo i forhold til søgningen i 2015, men det er et fald på godt ét procentpoint i forhold til året før reformen (2014).

Figur 1.1: Søgning til en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse, 2014-2016

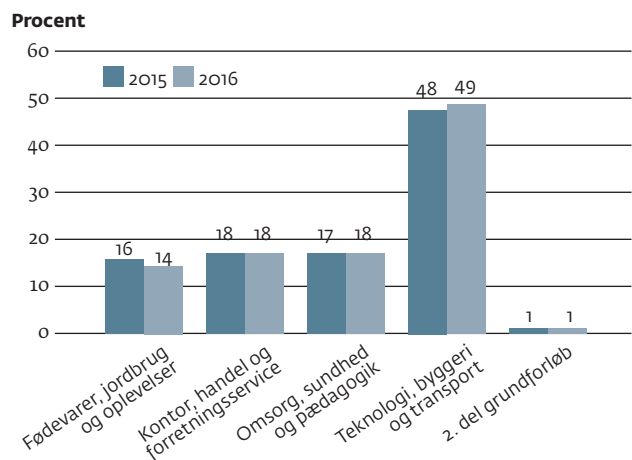

Fra 2014 til 2016 har der været en stigning i andelen af elever, der ønsker en eux, se bilagsfigur 1. I 2014 ønskede 10 procent en eux, i 2015 var andelen 21 procent, og i 2016 ønskede 27 procent en eux.

Hovedområde og køn

Næsten halvdelen af de elever, der søgte en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse i 2016, har søgt hovedområdet "Teknologi, byggeri og transport", se figur 1.2.

Figur 1.2:
9. og 10. klasse-elevernes søgning til erhvervsuddannelserne fordelt på hoveduddannelsesområde 2015-2016

Anm.: De 12 indgange til erhvervsuddannelserne, som eksisterede før reformens ikrafttræden, er i figuren fordelt ud på de nye fire hovedområder, se bilag 4. 122 elever har søgt 2. del af grundforløbet direkte. Søjlerne i grafen er baseret på decimaltal, mens andelen i procent vist over søjlerne er de afrundede værdier.

Kilde: Undervisningsministeriet.

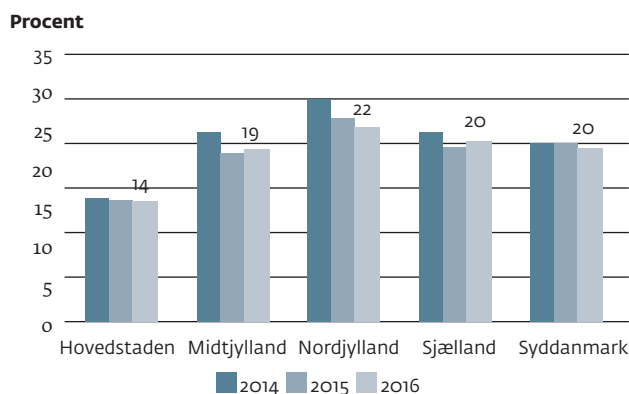

67 procent af de 9. og 10. klasse-elever, der søgte en erhvervsuddannelse i 2016, var drenge, se bilagsfigur 2. Drengene søgte især hovedområdet "Teknologi, byggeri og transport" (94 procent). Fordelingen af drenge og piger er mere lige blandt dem, der søger hovedområderne "Kontor, handel og forretningsservice" og "Fødevarer, jordbrug og oplevelser". Hovedområdet "Omsorg, sundhed og pædagogik" tiltrækker typisk flest piger (82 procent).

Uddannelsesvalg og region

Region Nordjylland har den største andel af elever, der søger en erhvervsuddannelse, se figur 1.3. 22 procent af de 9. og 10. klasse-elever, der forlod en nordjysk grundskole i 2016, har valgt en erhvervsuddannelse. Til sammenligning var det kun 14 procent af 9. og 10. klasse-eleverne i Region Hovedstaden, der søgte en erhvervsuddannelse.

Figur 1.3:
9. og 10. klasse-elevernes søgning til erhvervsuddannelserne, fordelt på region 2014-2016

Anm.: Søjlerne i grafen er baseret på decimaltal, mens andelen i procent vist over søjlerne er de afrundede værdier.

Kilde: Undervisningsministeriet.

Resultatmål for mål 2

Fuldførelsen skal stige fra 52 procent i 2012 til mindst 60 procent i 2020 og mindst 67 procent i 2025.

Resultatmål for mål 2

Fuldførelsen skal stige fra 52 procent i 2012 til mindst 60 procent i 2020 og mindst 67 procent i 2025.

Til måling af dette resultatmål på nationalt niveau benyttes indikatoren:

- Fuldførelsesprocent

Til brug for den løbende opfølgning på institutionsniveau benyttes indikatoren:

- Frafald frem til hovedforløb

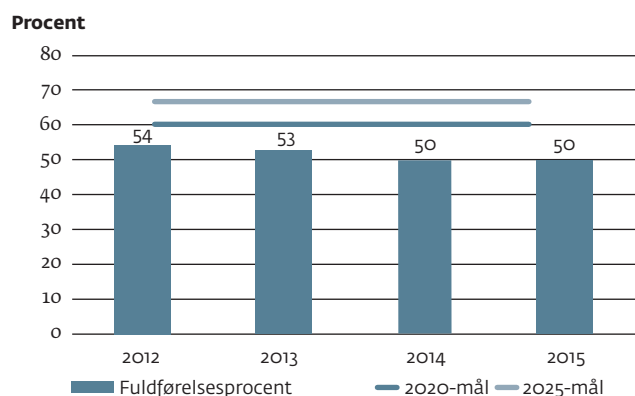
Denne indikator viser andelen af elever, der påbegynder et grundforløb, fuldfører dette og senest tre måneder efter kommer i hovedforløb. Det vil sige, at eleverne enten er startet i uddannelsesaftale, skolepraktik eller uddannelser uden virksomhedspraktik. Denne indikator belyses også ved en socioøkonomisk referencemodel, som giver mulighed for at se, hvorvidt frafaldet for institutionens elever er højere end, mindre end eller på niveau med frafaldet på landsplan for elever med samme baggrundsforhold.

En række supplerende indikatorer belyser frafaldet på grundforløbet og hovedforløbet. De supplerende indikatorer bidrager til at følge op på frafaldet løbende, da den endelige fuldførelsesprocent først kan måles senere. Samtidig kan de supplerende indikatorer fortælle, hvor i uddannelsesforløbet, institutionerne særligt har frafaldsudfordringer. Det drejer sig om:

- Frafald på 1. og 2. del af grundforløbet
- Frafald på hovedforløbet
- Frafald i overgangen fra 1. del til 2. del af grundforløbet
- Frafald i overgangen fra grundforløb til hovedforløb

Halvdelen af de elever, der startede på en erhvervsuddannelse i 2015, forventes at fuldføre uddannelsen, jf. figur 2.1. Det er et fald på fire procentpoint i forhold til baselineåret 2012. Forventningen baserer sig på elevers adfærd før reformen.

Figur 2.1: Fuldførelsesprocent fordelt på tilgangår, 2012-2015

Anm.: I opgørelsen tillades, at eleven må skifte erhvervsuddannelse og holde uddannelsespause, så længe pausen ikke er længere end 15 måneder. Fuldførelsesprocenten er andelen af en årlig tilgang, der fuldfører (eller forventes at fuldføre) uddannelsen. Fuldførelsesprocenterne for de seneste år er beregnet ud fra den faktiske fuldførelse i tidligere år, og derfor ændrer den sig fra år til år i takt med, at registret får flere oplysninger om faktisk fuldførelse. Desuden foretages hvert år efterregistreringer i registret, de påvirker også fuldførelsen. Fuldførelsesprocenten for 2012 er således nu korrigeret fra 52 procent til 54 procent.

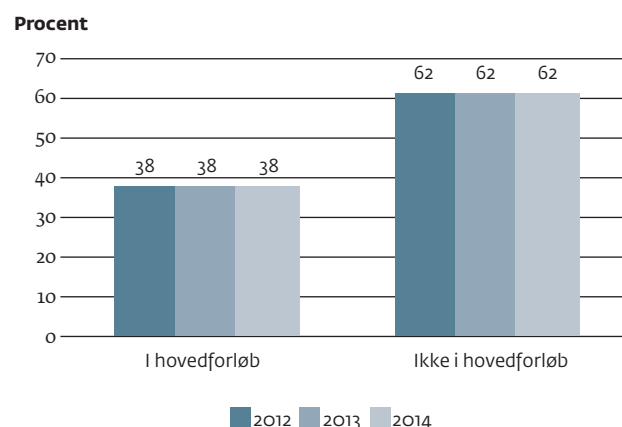
Kilde: Undervisningsministeriets datavarehus.

Lidt over halvdelen af de kvinder, der startede på en erhvervsuddannelse i 2015, forventes at fuldføre, mens lidt under halvdelen af mændene forventes at fuldføre. Blandt elever af dansk herkomst forventes cirka halvdelen af 2015-tilgangen at fuldføre, mens fuldførelsesprocenten er under 30 procent blandt efterkommere¹ af indvandrere. Fuldførelsen blandt elever med indvandrerbaggrund er stort set på samme niveau som for elever med dansk herkomst.

Andel elever, som påbegynder et grundforløb og efterfølgende kommer i hovedforløb

Andelen af elever, der kommer i hovedforløb inden for tre måneder efter, at de har gennemført grundforløbet, har i perioden 2012-2014 ligget stabilt omkring 38 procent, jf. figur 2.2. Hertil kommer cirka tre procent, der startede på hovedforløbet, men som faldt fra inden for tre måneder efter start.

Figur 2.2:
Andel elever, som kommer i hovedforløb inden for tre måneder efter, at de har fuldført grundforløbet, 2012-2014

Anm.: Elever i hovedforløb er defineret som elever, der har opnået en uddannelsesaftale eller er i skolepraktik. Året angiver det år, hvor de har fuldført grundforløbet. Søjlerne i grafen er baseret på decimaltal, mens andelen i procent vist over søjlerne er de afrundede værdier.

Kilde: Undervisningsministeriets datavarehus.

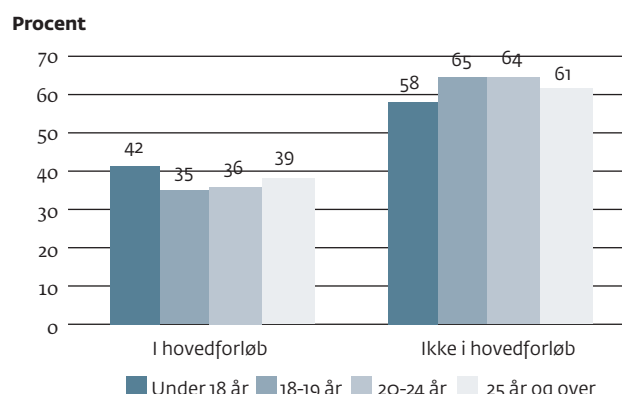
Kun knap en fjerdedel af de efterkommere, der startede på et grundforløb i 2014, var i hovedforløb tre måneder efter, at de havde fuldført grundforløbet. Blandt eleverne med dansk herkomst var andelen godt 39 procent, og blandt eleverne med indvandrerbaggrund var den godt 35 procent. Hertil bemærkes, at efterkommere kun udgør knap fem procent af alle elever, der tilgik et grundforløb i 2014.

¹ Indvandrere er defineret som personer, der er født i udlandet af udenlandske forældre. Efterkommere er personer, der er født i Danmark af indvandrere.

Det er særligt de helt unge, der klarer overgangen fra grundforløb til hovedforløb, jf. figur 2.3. Knap 42 procent af eleverne under 18 år var i hovedforløb tre måneder efter, at de havde fuldført grundforløbet, det var godt 35 procent af de 18-19-årige. Hertil kommer, at 2-3 procent (afhængig af alder) er begyndt på hovedforløbet, men er faldet fra inden for de første tre måneder.

Figur 2.3:
Andel elever, som kommer i hovedforløb inden for tre måneder efter fuldført grundforløb, fordelt på alder, 2014

Anm.: Elever i hovedforløb er defineret som elever, der har opnået en uddannelsesaftale eller er i skolepraktik. Årstallet angiver året for fuldført grundforløb. Søjlerne i grafen er baseret på decimaltal, mens andelen i procent vist over søjlerne er de afrundede værdier.

Kilde: Undervisningsministeriets datavarehus.

Socioøkonomisk reference på frafaldet fra uddannelsesstart til hovedforløb

Der er stor variation i elevgrundlaget mellem de enkelte erhvervsskoler og mellem de forskellige uddannelser. Derfor kan det være problematisk at sammenligne frafaldet mellem de forskellige institutioner og mellem uddannelserne. Af den grund har Undervisningsministeriet for hver institution (afdeling), for hver af de fire hovedområder, opgjort en såkaldt socioøkonomisk reference på frafaldet fra uddannelsesstart til hovedforløb.

Socioøkonomisk reference er et statistisk beregnet udtryk, som viser, hvordan elever på landsplan med samme baggrundsforhold som institutionens elever frafalder. *Socioøkonomisk* refererer til elevernes sociale og økonomiske baggrund, mens *reference* fortæller, at tallet kan bruges som et sammenligningsgrundlag for institutionens faktiske frafald.

Den socioøkonomiske reference bliver beregnet ud fra institutionens elevgrundlag. I beregningen indgår faktorer på individniveau som for eksempel karaktergennemsnittet fra de bundne prøvefag i 9. klasse, køn, alder, herkomst og forældrenes uddannelse og indkomst – altså faktorer, som institutionen ikke har direkte indflydelse på.

Den socioøkonomiske reference tager højde for elevernes baggrundsforhold. Ved at sammenligne institutionens faktiske frafald med den socioøkonomiske reference, får man et billede af, om frafaldet blandt institutionens elever er højere end, lavere end eller på niveau med frafaldet på landsplan blandt elever med de samme baggrundsforhold.

Supplerende indikatorer om frafald undervejs i erhvervsuddannelsen

Figur 2.4 giver et overblik over hovedbevægelserne i erhvervsuddannelserne, som de så ud i 2015. Figuren er baseret på de seneste, kendte data – på tværs af årgange – for elevernes adfærd gennem erhvervsuddannelserne, og de giver et øjebliksbillede af

overgangs- og frafaldsfrekvenserne, som de ser ud i dag.

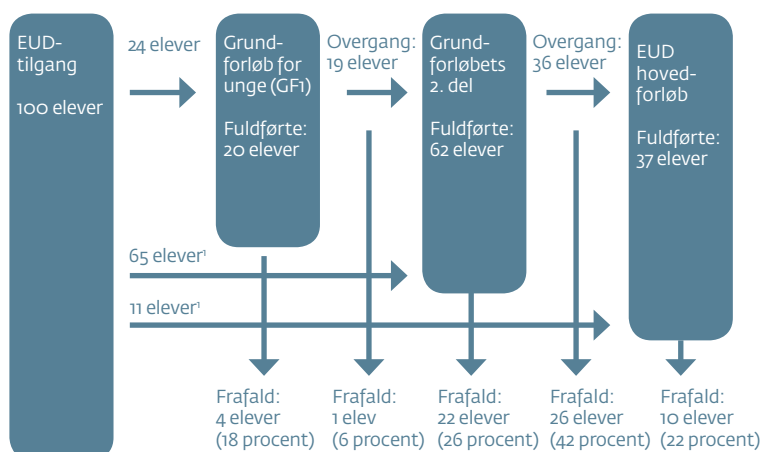
På baggrund af den seneste kendte elevadfærd kan der regnes frem til, at når 100 elever starter på erhvervsuddannelserne, forventes 24 af dem at starte på grundforløbet for unge (GF1), 65 elever vil starte direkte på grundforløbets 2. del (GF2), mens 11 elever vil starte direkte på et hovedforløb. Af de 20 elever, som forventes at gennemføre grundforløbet for unge (GF1), forventes 19 elever at starte på GF2 inden for en måned efter, at de har gennemført GF1.

Det største frafald sker i overgangen mellem grundforløbet og hovedforløbet: Af de 62 elever, som fuldfører et grundforløb, forventes kun 36 elever at begynde på et hovedforløb inden for tre måneder. I alt vil kun 37 af de oprindelige 100 elever, der startede på en erhvervsuddannelse, fuldføre hovedforløbet. Det betyder, at 63 elever falder fra undervejs, frafaldsprocenten er altså 63.

Denne frafaldsprocent er højere end ministeriets gængse overordnede frafaldsprocent, som er på cirka 50 procent, jf. figur 2.1. Det skyldes først og fremmest, at figur 2.4 ikke tager højde for de mange omvalg og pauser, som indgår i den overordnede frafaldsprocent. Forskellen i de to typer af frafaldsprocenter viser således, at en del af elevernes uddannelsesforløb på erhvervsuddannelserne brydes af omvalg, kortere og længere pauser og ofte også et behov for at starte helt forfra. En del af eleverne følger altså ikke forløbet lineært, som det sker i figur 2.4, før de fuldfører uddannelsen.

De supplerende frafaldsindikatorer er et vigtigt redskab for institutionerne i deres lokale styring og løbende opfølgning. Indikatorerne viser, hvor i forløbet risikoen for frafald er størst, og den giver institutionerne et hurtigere feedback på frafaldsindsatsen end den overordnede indikator for klare mål 2, fuldførelsesprocenten.

Figur 2.4: Overgange og forløb på erhvervsuddannelserne

Anm.: Figuren er baseret på tilgangen i 2015 og disse elevers forventede forløb gennem uddannelsen. Forventningen baserer sig på senest kendte adfærd, det er som udgangspunktet for elever fra før reformen trådte i kraft. Figuren inkluderer ikke erhvervsgrunduddannelsen (egu), og den medtager heller ikke de erhvervsuddannelser, der ligger uden for Undervisningsministeriets ressort (landbrug, fiskeri).

Note 1: Dette tal forventes at falde på grund af strukturelle ændringer på social- og sundhedsuddannelserne og den pædagogiske assistent uddannelse, se side 27.

Kilde: Undervisningsministeriets datavarehus og egne beregninger.

Resultatmål 3.1 for mål 3

Andelen af de dygtigste elever – målt ved andel af elever med den samlede mængde fag, der afsluttes på et højere niveau end det obligatoriske niveau fastsat af de faglige udvalg – skal øges år for år.

Resultatmål for mål 3.1

Andelen af de dygtigste elever – målt ved andel af elever med den samlede mængde fag, der afsluttes på højere niveau end det obligatoriske minimumsniveau fastsat af de faglige udvalg – skal øges år for år.

Dette resultatmål måles med fire indikatorer:

1. Andel elever med tilgang i et givent år, der har eller har haft fag på højere niveau end det obligatoriske fastsat af de faglige udvalg i forhold til alle elever med tilgang i det givne år
2. Andel fuldførte elever i et givent kalenderår med minimum ét fag på ekspertniveau i forhold til alle fuldførte elever i året
3. Andel eux-elever med førstegangstilgang til grundforløbets 1. del, 2. del eller hovedforløb i et givent kalenderår i forhold til alle elever med førstegangstilgang til grundforløbets 1. del, 2. del eller hovedforløb i det givne år
4. Andel elever, der følger talentspor med tilgang til hovedforløbet i et givent år i forhold til alle elever med tilgang i det givne år

Indikatorer 1, 3 og 4 er midlertidige indikatorer, som tager udgangspunkt i tilgangstal, det er antallet af påbegyndte forløb efter, at den nye reform er trådt i kraft. De midlertidige indikatorer anvendes, indtil de første efter-reform elever har gennemført deres uddannelse, så der kan måles på disse årgange.

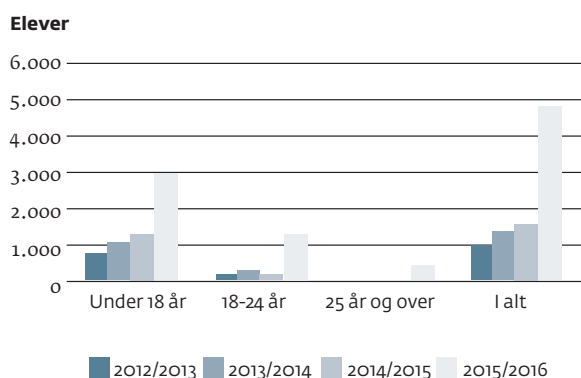
Der er endnu ikke offentliggjort data for indikator 1: Elever, der har eller har haft fag på et højere niveau end det obligatoriske, og indikator 2: Fuldførte elever med minimum ét fag på ekspertniveau. De data vil indgå i den næste statusredegørelse.

Elever med eux

Godt syv procent af de elever, der startede på en erhvervsuddannelse i 2015/2016, valgte at tage uddannelsen som eux, se figur 3.1. Det er en stigning på cirka fem procentpoint i forhold til 2014/2015. I en eux kombineres en erhvervsuddannelse med en gymnasial eksamen.

Det er i høj grad de unge, der vælger eux. I 2015/2016 udgjorde de under 18-årige elever med eux cirka 63 procent af eux-tilgangen. Det er dog blandt de 18-24-årige elever, den største stigning findes.

Figur 3.1:
Antal af elever med eux på grund- og hovedforløbet i alt og fordelt på aldersgrupper, 2012/2013-2014/2015

Anm.: Opgørelsen dækker førstegangstilgang til grundforløbets første og anden del og hovedforløbet. Året er defineret som perioden fra juli til juni, så for eksempel 2015/2016 dækker perioden juli 2015 til juni 2016.

Kilde: Undervisningsministeriets datavarehus.

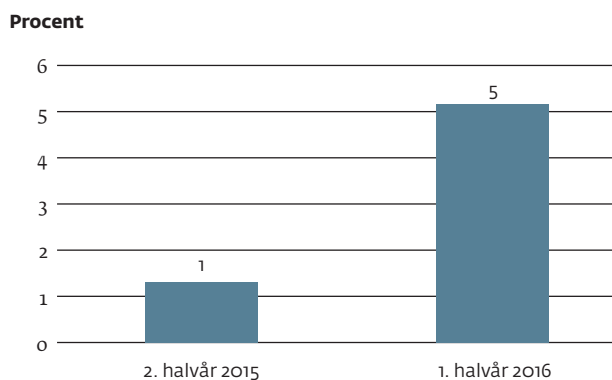
Stigningen i antallet af eux-elever er sket for alle elever uanset køn og herkomst. Både før og efter reformen gælder det, at der er flere af mændene end af kvinderne, der vælger eux. I 2015/2016 valgte seks procent af kvinderne eux, mens ni procent af mændene foretog dette valg.

Før reformen var der stort set ingen forskel i andelen af elever med eux på tværs af herkomst. I reformens første år har markant flere efterkommere (godt 11 procent) valgt eux sammenlignet med elever med dansk herkomst (knap otte procent) og indvandrere (godt fire procent).

Elever på talentspor

Godt fem procent af de elever, der startede på et hovedforløb i 1. halvår af 2016, fulgte et talentspor, se figur 3.2. I 2. halvår af 2015 fulgte knap én procent af eleverne et talentspor.

Figur 3.2:
Andel af elever, der følger talentspor ved tilgang til hovedforløbet, 2. halvår 2015 og 1. halvår 2016

Anm.: Søjlerne i figuren er baseret på decimaltal, mens andelen i procent vist over søjlen er afrundede værdier.

Kilde: Undervisningsministeriets datavarehus.

Knap ni procent af kvinderne på erhvervsuddannelsens hovedforløb fulgte et talentspor i 1. halvår 2016, det gjorde godt to procent af mændene.

Den andel, der fulgte et talentspor i 1. halvår af 2016, stiger med elevernes alder, så knap to procent af eleverne under 18 år fulgte et talentspor, mens knap seks procent af eleverne på 25 år og derover havde valgt talentspor.

Resultatmål 3.2 for mål 3

Den høje beskæftigelse for nyuddannede skal opretholdes.

Resultatmål for mål 3.2

Den høje beskæftigelse for nyuddannede skal opretholdes.

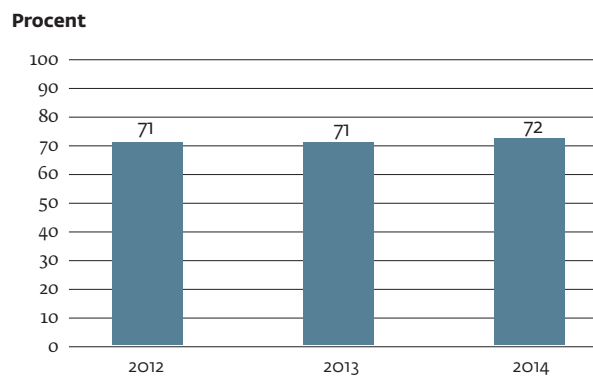
Til måling af dette resultatmål anvendes indikatoren

- Nyuddannedes gennemsnitlige beskæftigelsesfrekvens et år efter endt uddannelse – fordelt på uddannelser

Beskæftigelsesfrekvensen i denne statusredegørelse er ikke for de elever, der er startet efter reformen, da de ikke er færdiguddannede endnu.

72 procent af dem, der blev uddannet i 2014, havde fået beskæftigelse inden for et år efter, at de afsluttede uddannelsen, jf. figur 3.3. Det er ét procentpoint flere end i tidligere år. Beskæftigelsesfrekvensen blandt nyuddannede er, ligesom den generelle beskæftigelse, influeret af konjunkturudviklingen.

Figur 3.3: Beskæftigelsesfrekvens ét år efter fuldført uddannelse, fordelt på året for fuldførelse, 2012-2014

Anm: Søjlerne i figuren er baseret på decimaltal, mens andelen i procent vist over søjlen er afrundede værdier.

Kilde: Undervisningsministeriets datavarehus (opgjort på basis af data fra ATP).

Tabel 3.1 og 3.2 er henholdsvis bund fem og top fem uddannelse målt på de nyuddannedes beskæftigelsesfrekvens et år efter, at de har fuldført uddannelsen. Blandt de 420 elever, der fuldførte web-integrator i 2014, var det kun 24 procent, der havde fået beskæftigelse et år efter. Modsat forholder det sig for uddannelsen til vindmølleoperatør, hvor alle de 36 elever, der fuldførte uddannelsen i 2014, havde fået beskæftigelse efter et år.

De nyuddannede fra bund fem-uddannelserne web-integrator, beklædningshåndværker og laboratorietandtekniker videreuddanner sig i høj grad – mellem 33 procent og 43 procent af de nyuddannede fra disse uddannelser var i gang med en videreuddannelse året efter fuldførelsen. 19 procent af de nyuddannede fra den generelle kontoruddannelse modtog syge- eller barseldagpenge. Cirka en femtedel af de nyuddannede fotografer var selvstændige.

Tabel 3.1:
Bund fem uddannelser, nyuddannedes beskæftigelsesfrekvens et år efter fuldført uddannelse, 2014

	Beskæftigelsesfrekvens	Antal færdiguddannede
Web-integrator	0,24	420
Laboratorietandtekniker	0,25	55
Generel kontoruddannelse	0,27	59
Beklædningshåndværker	0,30	115
Fotograf	0,36	17

Kilde: Undervisningsministeriets datavarehus (opgjort på basis af data fra ATP).

Tabel 3.2:
Top fem uddannelser, nyuddannedes beskæftigelsesfrekvens et år efter fuldført uddannelse, 2014

	Beskæftigelsesfrekvens	Antal færdiguddannede
Vindmølleoperatør	1,00	36
Procesoperatør	0,99	75
Personbefordringsuddannelsen	0,98	267
Industrioperatør	0,98	321
Redderuddannelsen	0,97	104

Kilde: Undervisningsministeriets datavarehus (opgjort på baggrund af data fra ATP).

Resultatmål for mål 4

Elevernes trivsel og aftagervirksomhedernes tilfredshed skal øges frem mod 2020.

Resultatmål 4.1

Elevernes trivsel og aftagervirksomhedernes tilfredshed skal øges frem mod 2020.

I *Aftale om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser* står, at der skal udvikles en fælles metode for elevtrivselsmålinger, som alle erhvervsskoler forpligtes til at anvende.

Den nationale trivselsmåling

Alle erhvervsskoler skal hvert år gennemføre en elevtrivselsmåling. Trivselsmålingen består af 42 spørgsmål. 34 af spørgsmålene bliver stillet til alle elever, det vil sige både eleverne på grundforløb og eleverne på hovedforløb. De sidste otte spørgsmål handler om praktik, disse spørgsmål bliver kun stillet til eleverne på hovedforløbet. De elever, der er i praktik i måleperioden, skal ikke deltage i målingen.

Spørgsmålene i trivselsmålingen er udviklet af et ekspertudvalg.

Den første nationale elevtrivselsmåling blev gennemført i perioden 1. oktober til 1. december 2015. Der er indsamlet besvarelser fra knap 47.000 erhvervsskoleelever, det er en svarprocent på 76 procent.

Der er udarbejdet seks differentierede indikatorer. Fem af disse indikatorer er samlet i indikatoren "Generel trivsel", som er en samlet indikator for trivslen blandt erhvervsuddannelseseleverne. Indikatorerne er dannet på baggrund af en statistisk analyse (faktoranalyse), og de er udtryk for grupperinger af spørgsmål, som grundlæggende måler den samme underliggende holdning hos eleverne. 35 af de 42 spørgsmål indgår i indikatorerne.

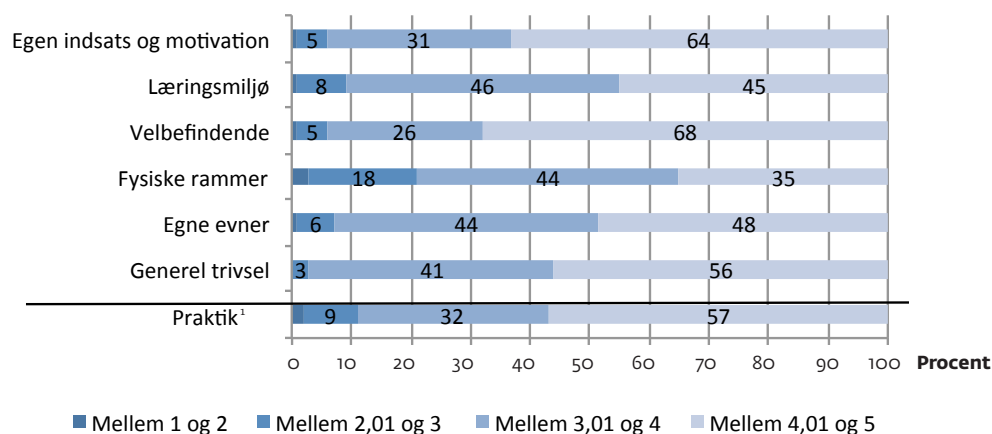
Beregning af indikatorerne

Hvert spørgsmål besvares med et tal fra 1 til 5, hvor 1 er den ringest mulige trivsel og 5 er den bedst mulige trivsel. For hver elev beregnes et gennemsnit af svarene på de spørgsmål, som indgår i hver indikator. Alle elevernes gennemsnit bliver kategoriseret i fire intervaller: 1,0-2,0 (ringest mulige trivsel); 2,1-3,0; 3,1-4,0 og 4,1-5,0 (bedst mulige trivsel). En elevs besvarelse indgår kun i indikatoren, hvis eleven har svaret på mindst halvdelen af spørgsmålene i indikatoren.

Eleverne svarer meget positivt på spørgsmålene om velbefindende, i gennemsnit har 68 procent af eleverne svaret over 4,0 på en skala fra 1-5, se figur 4.1. Indikatoren for fysiske rammer har den mindste andel af meget positive svar: Her har 35 procent af eleverne et gennemsnit over 4,0. Blandt de øvrige fem indikatorer har mellem 45 procent og 64 procent af eleverne et gennemsnit over 4.

56 procent af de adspurgte elever har et gennemsnit over 4,0 for den generelle trivsel, mens 41 procent har et gennemsnit mellem 3,1 og 4,0 på denne indikator. Samlet set er 97 procent af eleverne således inden for de to mest positive kategorier. Målingen viser dog også, at der er en lille gruppe af elever, som angiver den ringest mulige trivsel. Det drejer sig om mellem en procent og tre procent, det er forskelligt for indikatorerne.

Figur 4.1: Fordeling af elevernes gennemsnit på hver indikator for trivsel, 2015

Anm.: For hver elev beregnes et gennemsnit af svarene på spørgsmålene i hver indikator. Elevernes gennemsnit er kategoriseret i fire intervaller: 1,01-2 (ringest mulige trivsel); 2,01-3; 3,01-4; 4,01-5 (bedst mulige trivsel). En elevs besvarelse indgår kun i indikatoren, hvis eleven har svaret på mindst halvdelen af spørgsmålene i indikatoren.
Note 1: Spørgsmål vedrørende praktik er kun stillet til elever på hovedforløb. Disse besvarelser indgår ikke i opgørelsen af elevernes samlede trivsel.

Kilde: Undervisningsministeriet

Trivselsindikatorer

Indikator 1: Egen indsats og motivation

Indikatoren består af otte spørgsmål. Spørgsmålene handler om elevernes opfattelse af deres egen forberedelse, motivation, koncentrationsevne og deltagelse i undervisningen.

Indikator 2: Læringsmiljø

Indikatoren består af otte spørgsmål. Spørgsmålene handler om elevernes oplevelse af lærernes forberedelse, den faglig støtte, deres evne til at formidle og give feedback samt respekt for den enkelte elev.

Indikator 3: Velbefindende

Indikatoren har fire spørgsmål. Spørgsmålene handler om elevernes oplevelse af den sociale trivsel på skolen, deres egne samarbejdsevner, og om de kommer godt ud af det med deres kammerater.

Indikator 4: Fysiske rammer

Indikatoren har fem spørgsmål. Spørgsmålene handler om elevernes oplevelse af de fysiske undervisningsforhold, vedligeholdelsen og rengøringen på skolen, og desuden handler de om de lokaler og det udstyr, som skal anvendes i undervisningen.

Indikator 5: Egne evner

Indikatoren indeholder tre spørgsmål. Spørgsmålene handler om elevens opfattelse af, om de klarer sig i godt i skolen, hvordan de klarer sig fagligt på holdet, og om de når det, de sætter sig for.

Indikator 6: Generel trivsel, samlet indikator for indikator 1-5

Samlet indikator. Den indeholder de 28 spørgsmål, som indgår i de fem øverste indikatorer. Spørgsmålene fra praktikindikatoren indgår ikke i den samlede indikator, da de kun bliver stillet til eleverne på hovedforløbet.

Indikator 7: Praktik

Indikatoren indeholder seks spørgsmål, som handler om elevernes oplevelse af den støtte, de fik til at finde en praktikplads, om de følte sig forberedte til skoleforløb, praktik eller skolepraktik, om det de lærer i skoleforløbene kan anvendes i praktikken, og om de er glade for at være i praktik eller skolepraktik. Spørgsmålene er kun stillet til elever på hovedforløbet.

For klare mål 4 er der også fokus på praktikvirksomhedernes tilfredshed med samarbejdet med erhvervsskolerne. Den måles med årlige virksomhedstfredshedsmålinger. De samlede resultater fra virksomhedstfredshedsmålingen for 2016 vil foreligge i 2017. Disse resultater vil indgå i statusredegørelsen for 2017.

Resultatmål for mål 4.1

Aftagervirksomhedernes tilfredshed skal øges frem mod 2020.

I *Aftale om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser* står, at der med inddragelse af erhvervsskolerne vil blive udviklet en fælles metode for virksomhedstfredshedsmålinger, som alle erhvervsskoler forpligtes til at bruge. Metoden skal udarbejdes på baggrund af de hidtidige erfaringer med tilfredshedsmålinger på erhvervsskolerne. Blandt andet bygges på erfaringerne med de værktøjer til tilfredshedsmålingerne, som erhvervsskolerne brugte før reformen. Målingen kan for eksempel omfatte elevernes motivation, oplevelse af undervisningen og det sociale miljø.

Nøgletal for tilgang til erhvervsuddannelsernes grundforløb (ikke del af klare mål)

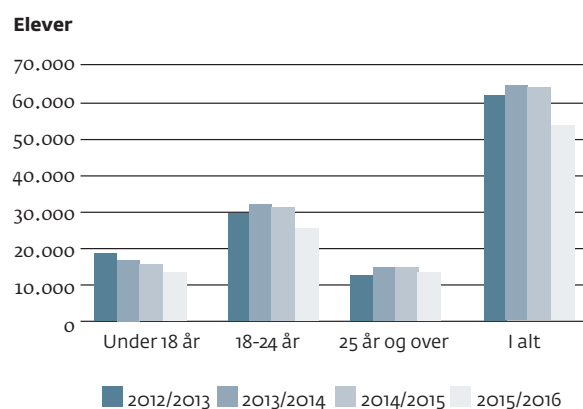

Tilgang til erhvervsuddannelsernes grundforløb

Tilgangen til erhvervsuddannelsernes grundforløb er faldet det første år med reformen, jf. figur 5.1. I skoleåret 2014/2015 startede 63.600 elever på et grundforløb mod godt 53.600 elever i skoleåret 2015/2016. Tilgangen faldt således med knap 16 procent. Det var forventet, at der på grund af indførelsen af adgangskrav ville ske et fald i tilgangen, se side 38 om reformens økonomiske forudsætninger. Tilgangen faldt med én procent fra 2013/2014 til 2014/2015.

Faldet i tilgangen på grundforløbet er sket for alle aldersgrupper. Tilgangen blandt elever under 25 år faldt med 17-18 procent, mens tilgangen faldt med cirka 12 procent for eleverne over 24 år.

Figur 5.1: Tilgang til erhvervsuddannelsernes grundforløb, i alt og fordelt på alder, 2012/2013-2015/2016

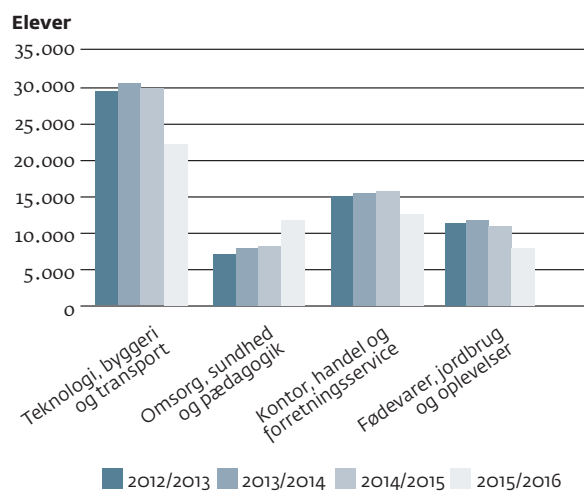
Anm.: Året er defineret som perioden fra juli til juni, så for eksempel 2015/2016 dækker perioden juli 2015 til juni 2016.

Kilde: Undervisningsministeriets datavarehus.

Der er sket et fald i tilgangen til erhvervsuddannelsernes grundforløb for tre af de fire hovedområder, jf. figur 5.2. For "Omsorg, sundhed og pædagogik" steg tilgangen med næsten 50 procent fra 2014/2015 til 2015/2016. Stigningen skal ses i lyset af den strukturelle ændring af social- og sundhedsuddannelserne og den pædagogiske assistentuddannelse, hvor grundforløbets anden del blev gjort obligatorisk, se side 27.

Hovedparten af tilgangen til erhvervsuddannelsernes grundforløb udgøres både før og efter reformen af elever på hovedområdet "Teknologi, byggeri og transport". Forskellen til de øvrige hovedområder er dog blevet mindre efter reformen, så de øvrige områder nu udgør en større andel af den samlede tilgang.

Figur 5.2:
Tilgang til erhvervsuddannelsernes grundforløb, fordelt på hovedområde, 2012/2013-2015/2016

Anm.: Året er defineret som perioden fra juli til juni, så for eksempel 2015/2016 dækker perioden juli 2015 til juni 2016.

Kilde: Undervisningsministeriets datavarehus.

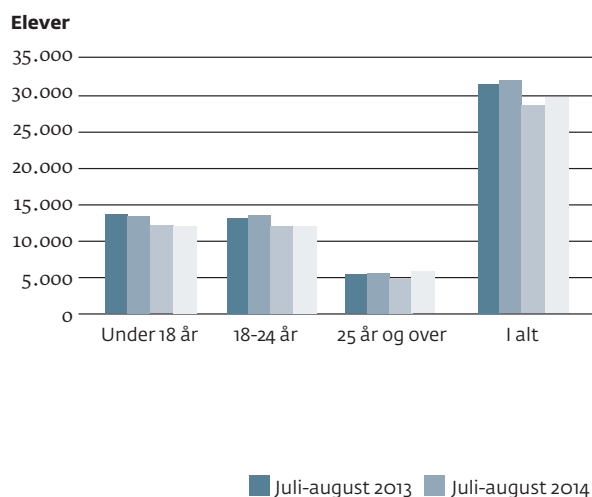
Tilgang til grundforløb i sommeren 2016, sammenlignet med tidligere

For de første måneder af reformens andet år ses en positiv tendens i tilgangen til grundforløbene, jf. figur 5.3a. Godt tre procent flere elever begyndte på grundforløbet i sommeren 2016, sammenlignet med samme periode i 2015. Det er en stigning på knap 900 elever. Det er en stigning i tilgangen

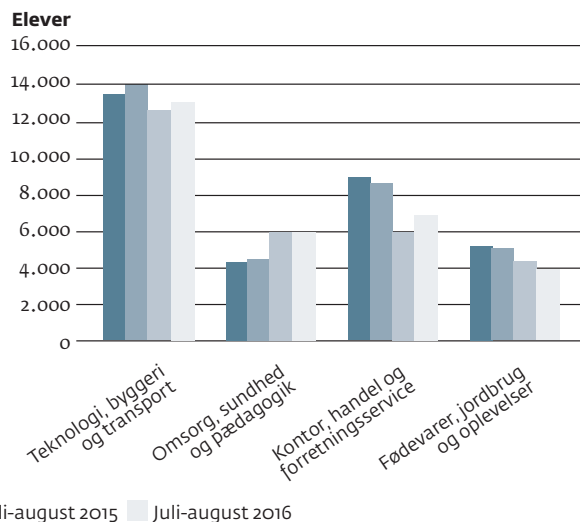
blandt de voksne, det vil sige elever over 25 år, der giver en stigning i den samlede tilgang.

Fordeles sommertilgangen på de fire hovedområder, er det særligt uddannelserne inden for "Kontor, handel og forretningsservice", der har oplevet en stigning. Her er tilgangen steget med godt 15 procent.

Figur 5.3a:
Tilgang til erhvervsuddannelsernes grundforløb, i alt og fordelt på alder, juli-august 2013-2016

Figur 5.3b:
Tilgang til erhvervsuddannelsernes grundforløb, fordelt på hoveduddannelsesområde, juli-august 2013-2016

Anm.: Året er defineret som perioden fra juli til juni, så for eksempel 2015/2016 dækker perioden juli 2015 til juni 2016.

Kilde: Undervisningsministeriets datavarehus.

Status på reforminitiativer

Aftalepartierne bag erhvervsuddannelsesreformen var enige om en lang række initiativer, der skal understøtte, at regeringen og skolerne indfrier de overordnede mål med reformen.

Initiativerne er samlet i en række indsatsområder:

- Et attraktivt ungdomsuddannelsesmiljø
- Enklere og mere overskuelig struktur
- Bedre videreuddannelsesmuligheder
- Erhvervsuddannelse for voksne (euv)
- Klare adgangskrav
- Ny erhvervsrettet 10. klasse (eud10)
- Ny Kombineret Ungdomsuddannelse
- Mere og bedre undervisning
- Øget fokus på implementering og styring
- Fortsat indsats for praktikpladser
- Fokusering af vejledningsindsatsen
- Økonomi

Det er den overordnede vurdering, at det går godt med implementeringen af erhvervsuddannelsesreformen. Der er en række tendenser, der tyder på en positiv udvikling hen imod reformens mål. Stort set alle de unge elever fuldfører grundforløbets 1. del og klarer overgangen til grundforløbets anden del. Derudover har der vist sig en mindre stigning i antallet af elever, der begynder på grundforløbet; i sommeren 2016 startede således flere end i samme periode året før. For eux'en har der særligt været en positiv udvikling, da mange flere elever har søgt en eux i 2016 end i 2014, samtidig med at der er sket

en stigning i antallet af elever, der faktisk starter på en erhvervsuddannelse med en eux. Målingen af elevernes trivsel viser generelt et positivt billede. Både den nyligt indgåede trepartsaftale, folkeskole-reformen og gymnasireformen er ligeledes med til at understøtte målene med erhvervsuddannelsesreformen.

Vigende søgning og frafald til erhvervsuddannelserne har før reformen været store udfordringer for erhvervsuddannelserne og er fortsat store udfordringer for området, efter reformen er trådt i kraft. Der vil fortsat i en længere årrække være behov for et stort fokus på at få øget søgningen til erhvervsuddannelserne og mindske frafaldet.

Da 2015/2016 er første skoleår med reformen, har erhvervsskolerne stået overfor en række udfordringer i opstarten af implementeringsprocessen. Skolerne har blandt andet fremhævet, at de har udfordringer med logistikken i at etablere sammenhængende forløb med de mange forskellige elevtyper i reformen, herunder både euv, talentspor og eux.

Der har vist sig at være behov for en række justeringer af reformen. Det har primært drejet sig om tre ændringer:

- 1) Alle elever på de merkantile uddannelser uden obligatorisk eux har fået ret til at blive optaget i skolepraktik, efter de har bestået et studiekompetencegivende forløb.
- 2) Der er åbnet for muligheden for en styrket grundforløbsprøve, så eleverne får en mere ensartet vurdering i hele landet. Det skal sikre, at elever, der består grundforløbsprøven, har et ensartet minimumsniveau.
- 3) Skolerne kan nu gennemføre den bindende realkompetencevurdering som et selvstændigt element, før eleven starter på en erhvervsuddannelse for voksne (euv).

Et attraktivt ungdomsuddannelsesmiljø

Et af målene med reformen er, at unge på erhvervsuddannelserne skal møde et ungdomsuddannelsesmiljø, der er både fagligt og socialt inspirerende. Uddannelsesmiljøet skal gøre erhvervsuddannelserne mere attraktive for de unge, og det skal være med til at fastholde eleverne.

Ungdomsuddannelse i grundforløbets 1. del

Grundforløbets 1. del (GF1) er for de elever, der begynder på erhvervsuddannelsen direkte efter 9. eller 10. klasse. Strukturen og indholdet på grundforløbet skal bidrage til, at erhvervsskolerne udvikler et attraktivt ungdomsuddannelsesmiljø, som kan være med til at tiltrække og fastholde de unge. Undervisningen foregår i holdfællesskaber, hvor de unge bedre kan udvikle et fagligt og socialt fællesskab.

Eleverne optages til ét af de fire hovedområder. Efter to uger vælger de en fagretning, som udgangspunkt retter hver fagretning sig mod flere konkrete erhverv. På grundforløbet får eleverne undervisning i erhvervsfag, i grundfaget dansk og i valgfag. Eleverne får nogle almene og generelle erhvervsfaglige kompetencer, og de får kendskab til forskellige fagområder og til mulighederne for praktik og beskæftigelse på de forskellige områder. Eleverne vejledes om uddannelsesvalg og om de krav, der gælder for optagelse til uddannelsens hovedforløb. Når eleverne starter på grundforløbets 2. del, vælger de konkret uddannelse.

Status er, at alle de erhvervsskoler, der udbyder grundforløb, har oprettet et udbud af fagretninger på Optagelse.dk. Erhvervsskolerne har tilrettelagt og organiseret grundforløbets 1. del ud fra deres lokale

kontekst, og de justerer løbende på forløbet. Generelt er der tre forskellige organiseringsformer med hver sine fordele og udfordringer:

- 1) Egentlige GF1-afdelinger/centre, hvor alle skolens fagretninger samles og afvikles.
- 2) De enkelte fagretninger er tilknyttet de uddannelser, som fagretningen peger i retning af.
- 3) Eleverne på grundforløbets 1. del vandrer fra værksted til værksted, alt efter hvilke opgaver, de skal arbejde med.

Ministeriet har blandt andet gennemført følgende aktiviteter for at understøtte erhvervsskolernes implementering af grundforløbets 1. del:

- Praktikerseminarer med fokus på dannelse af fagretninger (ultimo 2014)
- "Skoleudvikling i Praxis"(2015)
- Temadage (2015).

Motion og bevægelse i undervisningen

Erhvervsskolerne skal tilrettelægge undervisningen på grundforløbet sådan, at eleverne har motion og bevægelse hver dag. Omfanget skal svare til gennemsnitligt 45 minutter om dagen. Integrationen af motion og bevægelse skal fremme sundhed og understøtte motivation og læring.

I *Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser* er der fastsat krav om, at skolerne fra august 2015 skal tilrettelægge grundforløbene sådan, at eleverne får motion og

bevægelse i gennemsnitligt 45 minutter pr. undervisningsdag.

Læringskonsulenterne på erhvervsuddannelsesområdet har i oktober 2015 holdt en temadag om motion og bevægelse i erhvervsuddannelserne, her deltog medarbejdere fra landets erhvervsskoler. Desuden har læringskonsulenterne medio 2016 startet et vejledningsforløb og et temaforløb for tre skoler, disse forløb skal kvalificere og understøtte skolernes arbejde med motion og bevægelse i erhvervsuddannelserne. På tema- og vejledningsforløbene har skolerne givet udtryk for, at de har nogle særlige udfordringer med at integrere motion og bevægelse i den faglige undervisning, fordi motion og bevægelse tidligere i stor udstrækning har bestået af idrætsundervisning.

Campusmiljøer

Fordelene ved campusdannelser skal udnyttes og styrkes, så flere ungdomsuddannelsesinstitutioner udnytter de muligheder som ligger i at samarbejde. Institutionernes erfaringer med campus er blevet evalueret og er blevet videreformidlet til de relevante uddannelses- og udbudssteder. Evalueringen skal styrke beslutningsgrundlaget for andre uddannelsessteder, der overvejer at etablere campusdannelser.

Det Nationale Institut for Kommuner og Regioners Analyse og Forskning (KORA) offentliggjorde i januar 2016 en evaluering af seks forskellige campusdannelser. Evalueringen blev foretaget for det daværende Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling. Evalueringen giver et billede af, hvilke opgaver campusinstitutioner samarbejder om, og hvilke udfordringer de støder på, når de vil etablere et campus-samarbejde.

Evalueringen viser, at hovedparten af de undersøgte campusdannelser har gode erfaringer med samarbejde omkring brobygning fra grundskolen, overgange mellem uddannelser og vejledning til frafaldstruede elever. Samarbejdet giver gode muligheder for at etablere fælles vejledningscentre og faste samarbejder. Faste samarbejder på tværs af uddannelsesretninger kan være med til at fastholde elever, der er i risiko for at falde fra uddannelserne.

Evalueringen peger dog også på, at institutionerne møder en række udfordringer på deres vej mod campus, der er for eksempel udfordringer om bygninger og økonomi. Nogle steder har det betydet, at samarbejdet er blevet mindre tæt, end det ellers var meningen fra starten.

I Aftale om styrkede gymnasiale uddannelser fra den 3. juni 2016 fremgår det, at forligskredsen er enig om, at der skal udarbejdes et samlet campusudspil. Campusudspillet skal indeholde konkrete forslag til, hvordan institutionerne kan få bedre mulighed for at indgå i en campusdannelse. Der afsættes en pulje for at støtte etablering af campusdannelse og campussamarbejde. Udspillet præsenteres primo 2017.

På finansloven for 2016 er der afsat midler til, at institutioner der fusionerer, stilles bedre økonomisk, end de hidtil har været. Nu kan institutionerne opretholde to basisgrundtilskud i en fireårig periode. Det gælder også, når de kun fusionerer med dele af en anden institution.

Enklere struktur og mere overskuelighed

Med reformen blev det aftalt, at erhvervsuddannelsessystemet skal være lettere og mere overskueligt for unge i 9. og 10. klasse, der skal vælge en erhvervsuddannelse. Erhvervsuddannelsernes struktur er derfor blevet forenklet med færre og bredere hovedområder. Grundforløbet skal give eleverne en grundlæggende erhvervsrettet faglighed, det vil sige grundlæggende faglige og almene kompetencer.

Grundforløbsprøven og overgangskrav

Grundforløbets 2. del afsluttes med en grundforløbsprøve, som er en prøve i det uddannelsesspecifikke fag. Prøven skal som hovedregel være bestået, for at eleven kan fortsætte til hovedforløbet. De faglige udvalg har desuden fastsat krav, som eleverne skal opfylde for at kunne fortsætte på hovedforløbet (overgangskrav).

Formålet med overgangskravene er at sikre, at eleverne har de nødvendige forudsætninger for at kunne gøre uddannelsen færdig. De faglige udvalg har på visse uddannelser fastsat overgangskrav, der er så høje, at de forudsætter, at eleverne skal gennemføre faget på kortere tid end den vejledende undervisningstid. Det betyder, at nogle elever er henvist til at supplere deres kompetencer uden for erhvervsuddannelserne, typisk på VUC.

På langt de fleste af erhvervsuddannelserne har de faglige udvalg besluttet, at grundforløbsprøven skal være bestået, for at eleven kan fortsætte til hovedforløbet. Dermed øges grundforløbsprøvens betydning, som det er forudsat i reformaftalen.

Aftalepartierne bag erhvervsuddannelsesreformen besluttede i januar 2016 at åbne for muligheden for at styrke grundforløbsprøven med en ens vurdering i hele landet. Formålet var at sikre, at alle de elever, der består grundforløbsprøven, har opnået et ensartet minimumsniveau, og at de alle opfylder de

faglige krav, der i den enkelte uddannelse er fastsat som overgangskrav. Dermed kan både eleverne og virksomhederne være sikre på, at eleverne er klar til en praktikplads. Ændringen blev indført i *Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser* med virkning fra den 1. maj 2016. Nu skal grundforløbsskoler inden for den samme uddannelse i fællesskab udarbejde en standard for indhold og niveau i prøven. Skolerne skal ud fra den fælles standard udarbejde et fælles eksempel på en opgave og sende standarden og eksemplet til det faglige udvalg på området. Udvalget kan over for de samarbejdende skoler tage standarden og eksemplet til efterretning eller give udtryk for ønsker om konkrete ændringer.

De faglige udvalg har desuden udarbejdet ”varedeklARATIONER” til brug for Ungdommens Uddannelsesvejledning og erhvervsskolernes vejledning. VaredeklARATIONERNE beskriver forudsætningerne for og krav til at kunne gennemføre de enkelte erhvervsuddannelser. VaredeklARATIONERNE findes på www.ug.dk.

Eux

Ifølge reformen skal flere unge have mulighed for at begynde på et eux-forløb. Eux skal derfor udbydes på alle relevante uddannelser og på alle fire hovedområder. Derudover skal der udarbejdes en fælles ramme for indhold, struktur og tilrettelæggelse af eux-forløbene. Desuden skal der udarbejdes en særlig merkantil model for eux-forløb og en eux-evaluering.

Udformningen af eux-forløb på de enkelte erhvervsuddannelser er sket i to runder. I første runde blev der udformet eux-forløb på 11 nye erhvervsuddannelser, således at det fra august 2015 var muligt at starte på et eux-forløb på 36 erhvervsuddannelser. Uddannelserne var fordelt på tre hovedområder, det merkantile var et af dem. I anden runde blev der udformet yderligere 8 eux-forløb, således at det fra 2016 var muligt at påbegynde eux-forløb på i alt 44 af de 105 erhvervsuddannelser. Forløbene fordelte sig på alle fire hovedområder. Alle eux-forløb har fra august 2015 indholdsmæssigt, strukturelt og tilrettelæggelsesmæssigt været udformet ud fra en fælles ramme, der er fastsat i en særskilt bekendtgørelse og i overensstemmelse med alle aftaletekstens initiativer om eux.

Ministeriet har indgået kontrakt med en leverandør for evalueringen af eux. Evalueringsdesignet er udarbejdet med input fra arbejdsmarkedets parter, skolelederforeninger, lærerorganisationer og elevorganisationer på eux-området. Evalueringsresultatet foreligger i starten af 2017, herefter skal det danne grundlag for drøftelser i aftalekredsen bag erhvervsuddannelsesreformen.

Ministeriet har i samarbejde med Danske Erhvervsskoler primo 2015 afholdt tre meget velbesøgte konferencer om de nye rammer for eux-forløb. Formålet var at kvalificere skolernes forståelse for eux-forløb og gøre tilrettelæggelsen bedre. I 2016 er eux et indsatsområde for erhvervsfaglige og gymnasiale fagkonsulenter og læringskonsulenter. Det har blandt andet ført til to temadage i 1. halvår 2016 om skolernes tilrettelæggelse af eux-forløb og otte temaforløb med 32 skoler i 2. halvår 2016 om tværfaglig og helhedsorienteret undervisning med henblik på at sikre, at eleverne oplever eux som et sammenhængende uddannelsesstilbud.

På baggrund af drøftelser i eud-aftalekredsen i forlængelse af *Aftale om styrkede gymnasiale uddannelser* fra den 3. juni 2016 er der fremsat lovforslag, hvori det indgår:

- 1) at den opnåede studiekompetence for elever, der afbryder de merkantile eux-forløb efter to år justeres, så den svarer til den studiekompetence, der opnås i den moderne hf uden overbygning.
- 2) at benævnelsen af den gymnasiale eksamen i eux-forløb ændres til "erhvervsfaglig studentereksamen."
- 3) at omfanget af den gymnasiale eksamen i eux-forløb fastsættes selvstændigt uden reference til hf.

For udviklingen af tilgangen for elever med eux henvises til afsnit om resultatmål for klare mål 3 på side 13.

Det merkantile område

Med reformen fik de merkantile uddannelser samme grundforløbsstruktur som de øvrige erhvervsuddannelser. Det merkantile grundforløb er nu af ét års varighed. Tidligere var grundforløbet på det merkantile område typisk op til to år, der har med reformen været behov for ændringer på det merkantile grundforløb, så det i højere grad blev målrettet til de forskellige branchers kompetencebehov.

Det er vigtigt, at skolerne på de merkantile grundforløb i den nye struktur kan give eleverne tilstrækkelig faglighed til, at de kan honorere kravene i hovedforløbet og på arbejdsmarkedet. De foreløbige meldinger fra skolerne tyder på, at der på grundforløbets 1. del er tilstrækkelig tid til undervisningen, og at der er veletablerede forløb mellem grundfag og erhvervsfag. Det er særligt grundforløbets 2. del, der er en udfordring for erhvervsskolerne, da eleverne skal nå høje grundfagniveauer på kortere tid end den vejledende undervisningstid, der er afsat til fagene. Der er dog

gode erfaringer på skoler, hvor der er arbejdet med helhedsorienteret og tværfaglig tilrettelæggelse af undervisningen.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet holdt i maj 2015 en konference for de merkantile skolars lærere og ledere. Konferencen blev holdt i samarbejde med Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier. Temaet var skolernes arbejde med udmøntningen af det nye merkantile grundforløb, og der var særligt fokus på udfordringerne på grundforløbets 2. del. Konferencen dannede ramme om information, metoder og udveksling til inspiration af de igangværende planlægningsprocesser på landets merkantile skoler. Som forarbejde til konferencen blev der afviklet et seminar med deltagelse af fagkonsulenter fra ministerieriet, uddannelseschefer fra skoler og repræsentanter for de faglige udvalg.

Ændringen af de merkantile grundforløbs længde har som forventet betydet en særlig praktikpladsudfordring på området. Antallet af praktikpladssøgende er steget 29 procent fra august 2015 til august 2016. Det skal ses i lyset af, at to årgange har færdiggjort deres grundforløb på samme tid - de, der startede på et merkantilt grundforløb i august 2014 (og dermed har haft et grundforløb af to års varighed) og de, der startede på et grundforløb i august 2015 (og dermed har haft et grundforløb af ét års varighed).

Det blev med reformen besluttet, at nogle af de merkantile uddannelser (kontoruddannelse med specialer og finansuddannelse) kun kan tages med obligatorisk eux. Det skal sikre, at eleverne vil møde virksomhederne med både en gymnasial eksamen og merkantile kompetencer. Se mere om merkantil eux på side 26.

Social- og sundhedsuddannelserne i den nye struktur

Med reformen blev grundforløbsstrukturen på social- og sundhedsuddannelsen og den pædagogiske assistentuddannelse ændret, så den nu er den samme som for de øvrige erhvervsuddannelser.

Før reformen var grundforløbet ikke obligatorisk for alle elever. Nu er grundforløbets 2. del obligatorisk for alle elever på social- og sundhedsuddannelserne (dog ikke for voksne elever på euv1-forløb).

Det har blandt andet betydet en øget tilgang til uddannelsernes grundforløb. På social- og sundhedsuddannelserne har der tidligere været mange elever, der startede direkte på hovedforløbet. Da grundforløbet nu er blevet obligatorisk, vil tilgangen til hovedforløbet i en overgangsperiode falde, idet eleverne skal igennem et grundforløb, inden de starter på hovedforløbet.

Tilgangen til grundforløbet for omsorg, sundhed og pædagogik kan ses i afsnit om nøgletal for tilgang.

Regeringen har den 31. august 2016 indgået *To-årig dimensioneringsaftale om offentlige praktikpladser på uddannelserne til social- og sundhedshjælper, social- og sundhedsassistent samt pædagogisk assistent* med LO, KL og Danske Regioner. Se side 37.

Bedre videreuddannelsesmuligheder

Unge, der tager en erhvervsuddannelse, skal have bedre muligheder for at læse videre. Med reformen skal det gøres tydeligt, at en erhvervsuddannelse er en ungdomsuddannelse, der udover erhvervskompetencen også giver adgang til videre uddannelse.

Bedre mulighed for at fortsætte på en videregående uddannelse

Reformen indeholder tre initiativer, der skal skabe bedre muligheder for videreuddannelse for eleverne. Initiativerne skal desuden bidrage til at tydeliggøre, at erhvervsuddannelserne åbner mange døre – både til beskæftigelse og til videre uddannelse.

Erhvervsuddannelser med en normeret varighed på mindst tre år skal fremover være adgangsgivende til alle erhvervsakademiuddannelser, hvis ansøgeren opfylder de specifikke adgangskrav. Fag på højt niveau i erhvervsuddannelserne skal sidestilles med gymnasiale fag i forhold til at opfylde de specifikke adgangskrav. Det skal undersøges, hvordan en erhvervsuddannelse kan blive adgangsgivende til relevante universitetsbacheloruddannelser og til flere professionsbacheloruddannelser, hvis ansøgeren opfylder de specifikke adgangskrav, og der ikke slækkes på de faglige krav.

I Uddannelses- og Forskningsministeriets adgangsbekendtgørelse til erhvervsakademiuddannelserne blev det primo 2016 fastsat, at alle erhvervsuddannelser med en normeret varighed på mindst tre år er adgangsgivende til alle erhvervsakademiuddannelser uden autorisation, hvor kravet om en relevant erhvervsuddannelse fastholdes som adgangskrav. Primo 2016 blev det ligeledes afklaret, hvilke fag i erhvervsuddannelserne, der kan sidestilles med gymnasiale fag i forhold til at opfylde specifikke adgangskrav. Resultatet vil blive fastsat i Uddannelses- og Forskningsministeriets adgangsbekendtgørelser ved førstkommende lejlighed. Udkast til udmøntning af initiativet om adgang til relevante universitetsbacheloruddannelser og flere professionsbacheloruddannelser har været forelagt aftalekredsen. Uddannelses- og Forskningsministeriet har sendt bekendtgørelse om adgang til erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser i høring, hvor adgangen fra erhvervsuddannelserne styrkes. Der vil i januar 2017 være politiske drøftelser om udmøntningen af initiativet.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet er i dialog med Styrelsen for Videregående Uddannelser for at afklare, hvordan man kan styrke vejledningsindsatsen om videreuddannelsesmuligheder efter en erhvervsuddan-

nelse. Blandt andet skal det afklares, hvordan man kan informere om eventuelt behov for supplerende opfyldelse af adgangskravene på de videregående uddannelser.

Erhvervsuddannelse for voksne (euv)

Mange voksne har tidligere taget en anden uddannelse eller haft anden beskæftigelse, og derfor har de en erfaring, som gør, at de ikke behøver de samme elementer i en erhvervsuddannelse, som de unge skal have.

Status på euv

Reformen indeholder, at voksne på 25 år og derover skal have en mere attraktiv, overskuelig og målrettet vej fra ufaglært til faglært. Der blev derfor oprettet en særlig erhvervsuddannelse for voksne, den kaldes euv.

De første erfaringer med euv tyder på, at institutionerne oplever en del udfordringer med implementeringen. Derudover har nogle af skoleleder-, arbejdstager- og arbejdsgiverorganisationerne peget på udfordringer, blandt andet:

- De individuelle afkortninger betyder, at de voksnes uddannelsesforløb får forskellige varigheder, det udfordrer skolernes tilrettelæggelse og mulighed for holddannelser.
- 5 procent af eleverne over 25 år startede på euv¹ i perioden august 2015 til juni 2016. Til sammenligning startede 52 procent af de voksne elever på euv² og 44 procent på euv³.
- Den lovbestemte maksimale grænse på to år for praktikuddannelsen opleves som problematisk for de lange erhvervsuddannelser og for de elever, der har en gymnasial baggrund.
- Tilgangen af voksne elever er faldet.

Aftalepartierne bag reformen besluttede pr. 1. juli 2016 at ændre reglerne for at få lavet en realkompetencevurdering (RKV), så det nu er muligt at få lavet en RKV forud for optagelsen på erhvervsuddannelsen. Ændringen fritager for deltagerbetaling og giver mulighed for VEU-godtgørelse, mens man er under

Note 3: Euv¹ er voksne elever med mindst 2 års relevant erhvervs erfaring, som skal have et kort standardiseret forløb kun med hovedforløbs skoleundervisning og uden praktik og grundforløb. Euv² er voksne elever med mindre end 2 års relevant erhvervs erfaring, som skal have et afkortet forløb med højst to års praktik og reduceret skoleundervisning. Euv³ er voksne elever, som ikke har relevant erhvervs erfaring og ingen forudgående uddannelse, som skal have et fuldt erhvervsuddannelsesforløb.

RKV. Ændringen skal gøre det både mere fleksibelt og nemmere for den enkelte og for arbejdsgiveren at få et konkret billede af, hvor lang tid det vil tage den pågældende at gennemføre en uddannelse.

Ministeriet har iværksat følgende tiltag for at støtte implementeringen af euv:

- Afholdt sammen med Danske Erhvervsskoler i maj 2015 informationsmøder i Kolding og København for lærere og vejledere.
- Afholdt i maj og november 2015 fire læringsseminarer om realkompetencevurdering og euv om udfoldning af reformens regler.
- Ud gav i maj 2015 i samarbejde med Styrelsen for Arbejds marked og Rekruttering (STAR) pjecen *Tre nye reformer – samspillet mellem kontanthjælps-, erhvervsuddannelses- og beskæftigelsesreformen*.
- Ud gav i maj 2015 en pjeces om struktur og indhold i euv, pjecen blev revideret i november 2016.
- Offentliggjorde i november 2016 inspirationsmateriale udarbejdet af Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) til at understøtte erhvervsskolernes arbejde med kompetencevurdering.
- I marts 2017 lanceres et it-baseret realkompetencevurderingsværktøj. Værktøjet skal give de voksne mulighed for at få en indikation af, om den erfaring og uddannelse, de har på forhånd, kan give grundlag for at afkorte en specifik erhvervsuddannelse. De faglige udvalg og skolerne er involveret i udviklingen af værktøjet.

Se afsnit om nøgletal for tilgang af elever over 25 år.

Klare adgangskrav

De grundlæggende forudsætninger for at blive optaget på en erhvervsuddannelse er med reformen tydelige med adgangskravet på 02 i gennemsnit i henholdsvis dansk og matematik.

Adgangskrav og optagelsesprøve

Adgangskravene skal øge elevernes gennemførelsesgrad og styrke undervisningen. Det vil øge erhvervsuddannelsernes attraktivitet, også blandt elever med stærke forudsætninger.

Det var på forhånd ventet, at reformændringerne med de nye adgangskrav ville betyde, at færre elever end før reformen ville begynde på en erhvervsuddan-

nelse efter sommerferien i 2015 (for udviklingen i tilgangstal se afsnit om nøgletal for tilgang).

I 2016 har indførelsen af optagelseskrav resulteret i, at cirka 2.200 ansøgere blev indkaldt til optagelsesprøve i dansk og cirka 3.700 ansøgere blev indkaldt til optagelsesprøve i matematik. Cirka 1.300 elever gennemførte prøven i dansk og cirka 900 elever bestod. I matematik gennemførte cirka 2.300 elever prøven og cirka 1.500 elever bestod. Bemærk, at antallet af elever, der bestod optagelsesprøverne i dansk og/eller matematik, ikke afspejler det efterfølgende optag på en erhvervsuddannelse. Det skyldes blandt andet, at flere ansøgere skal bestå både en optagelsesprøve i dansk og matematik, men kun består den ene. På grund af udfordringer med data for 2016 er det ikke muligt at opgøre tal herfor.

I efteråret 2015 iværksatte ministeriet en evaluering af optagelsesprocesserne, som de var ændret i forbindelse med adgangskrav og optagelsesprøver til erhvervsuddannelserne. I evalueringen gav mange af deltagerne udtryk for, at eftersom processen blev gennemført første gang i 2015, var det ikke overraskende, at der var begyndervanskeligheder, men at det vil være væsentligt lettere for fremtiden, når alle parter har lært af erfaringerne. Desuden blev der peget på udfordringer med it-understøttelsen af optagelsesprocessen og de korte tidsfrister til blandt andet optagelsesprøverne.

Ny erhvervsrettet 10. klasse (eud10)

Reformen medførte, at der blev oprettet en ny linje i 10. klasse (eud10). Den skal forberede eleverne til erhvervsuddannelserne og gøre dem klar til at opfylde adgangskravene. Forløbet er målrettet til de elever, der er motiveret for en erhvervsuddannelse, men ikke opfylder adgangskravene eller er usikre på, om en erhvervsuddannelse er det rette valg.

Status for eud10

Eud10 er målrettet mod de elever, der er motiveret for en erhvervsuddannelse, men ikke opfylder adgangskravene eller er usikre på, om en erhvervsuddannelse er det rette valg.

Det daværende Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling gennemførte primo 2016 en undersøgelse af de kommunale 10. klasser. 29 kommuner oplyste, at eud10 er lagt fuldt ud på en erhvervsskole, mens 66 kommuner oplyste, at de har valgt andre løsninger. 55 kommuner har valgt at lægge tilbuddet med deres egne tilbud, heraf 44 ved et 10. klasse center, og 14 kommuner har lagt tilbuddet ved ungdomsskolen. I alt 95 kommuner besvarede undersøgelsen.

Ifølge undersøgelsen startede 1.690 elever på eud10 ud af et samlet ansøgerfelt på 1.709 elever. Kun fire elever blev afvist til uddannelsen.

Ny Kombineret Ungdomsuddannelse (KUU)

Reformen indførte en ny Kombineret Ungdomsuddannelse. Det er et beskæftigelsesrettet, kompetencegivende ungdomsuddannelsesstilbud til den gruppe af de 15-24-årige, der ikke har de nødvendige faglige, sociale eller personlige kompetencer til at gennemføre en erhvervs- eller en gymnasial uddannelse.

Status for KUU

Der har i 2015/2016 været fokus på at evaluere KUU som ny uddannelse for at vurdere opstarten af uddannelsen.

Uddannelsen er normeret til et årligt optag på 2.500 pladser. 80 procent af uddannelsens kapacitet er udnyttet.

Partierne bag erhvervsuddannelsesreformen er enige om, at KUU skal evalueres, og at evalueringen skal foregå med tilknyttet følgeforskning. Evalueringen skal give viden til at kvalificere dimensioneringen af uddannelsen og indholdet, og den skal give mulighed

for at vurdere uddannelsens effekt, blandt andet effekten på de unges beskæftigelsesmuligheder. Epinion og Center for Ungdomsforskning er nu i gang med evaluering og følgeforskning, og det første statusnotat for uddannelsen foreligger nu. Notatet fokuserer på deltagerne, kontaktpersonerne, uddannelsens indhold og niveau, optagelsesprocessen og samspillet med UU, rammerne, samarbejde/samspil, effekterne og deltagerens udbytte. Det viser blandt andet, at 80 procent af uddannelsens kapacitet er udnyttet, at eleverne er glade for at gå på uddannelsen, at der er et godt samarbejde med erhvervslivet om erhvervs-træningspladser. Samtidig viser det, at der er elever på uddannelsen, der vil have problemer med at nå det påkrævede D-niveau.

Mere og bedre undervisning

En vigtig indsats i reformen er, at kvaliteten i erhvervsuddannelserne skal forbedres markant gennem mere og bedre undervisning. Det skal sikres gennem en flerstrengt indsats med afsæt i mere undervisningstid, et markant løft af lærernes kompetencer, en tydeligere kobling mellem skoleundervisningen og praktikuddannelsen og med mere varieret og differentieret undervisning. Undervisningen skal tage udgangspunkt i den enkelte elevs behov og faglige interesser.

Minimumstimetal for lærerstyret undervisning

Med reformen blev det besluttet, at alle elever skal sikres et vist niveau af lærerstyret undervisning, uanset hvor de tager deres erhvervsuddannelse.

Der blev indført et minimumstimetal for lærerstyret undervisning på grundforløbet på 25 klokke timer om ugen fra august i 2015 stigende til 26 timer fra august 2016.

Ministeriet har endnu ikke valide data for timetallene, så de bliver ikke præsenteret i denne statusredegørelse.

Kompetenceløft til lærere

Lærernes kompetenceløft går på to ben: Dels det faglige kompetenceløft, som nås med virksomhedsforløb, og dels det pædagogiske kompetenceløft, som nås med krav om, at alle lærere inden 2020 skal have løftet deres erhvervspædagogiske kompetencer.

Formålet med det faglige kompetenceløft er at kvalificere lærerne fagligt i forhold til udviklingen i den branche, de uddanner elever til, og at uddannelserne i

større udstrækning har fokus på at styrke skole-praktik sammenhængen.

Bekendtgørelsen om erhvervsuddannelser blev i 2016 ændret sådan, at der blev indført krav om, at alle lærere har erhvervspædagogiske kompetencer. Det betyder, at alle de lærere, der har været ansat ved skolen som lærere i mindst et år, og som herefter er ansat med gennemsnitligt mindst 10 timer om ugen, skal have erhvervspædagogiske kompetencer i et omfang, der svarer til 10 ECTS-point på diplomuddannelsesniveau (strategisk kompetenceløft). Kompetencerne skal være opnået inden 2020. For at sikre, at der løbende følges op på implementeringen af kompetenceløftet, er der fastsat implementeringsmål: I 2016 skal 64 procent af lærerne leve op til kompetencekravet. I 2018 skal andelen stige til 82 procent.

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gennemførte i 2014 en kortlægning af den pædagogiske kompetenceudvikling blandt lærerne på erhvervsuddannelserne. Den viste, at cirka 64 procent af underviserne ansat før 2010, svarende til cirka 5.000 lærere, ikke havde erhvervspædagogiske kompetencer på diplomuddannelsesniveau. På den baggrund blev det vurderet, at der frem mod 2020 vil være behov for at gennemføre cirka 8.000 uddannelsesforløb for lærere, for at de kan opnå de krævede kompetencer. Kortlægningen er baseline for implementeringsmålene frem til 2020. Opfølgningen på baselinen sker på nationalt niveau gennem en kortlægning som den, der blev gennemført i 2014. Der måles både på lærere, der deltager i relevant uddannelse, og på lærere, der allerede har gennemført relevant uddannelse. Kortlægningen sættes i gang inden udgangen af 2016.

Der er afsat midler til strategisk kompetenceløft, midlerne udmøntes til skolerne i 2014-2016. Midlerne skal finansiere skolernes indsats indtil 2020. Det er skolernes ansvar at prioritere og anvende midlerne til de opstillede målsætninger inden 2020.

Ministeriet igangsatte i 2014 et forsøgs- og udviklingsprogram med 21 skoler, der som projekter udviklede og afprøvede en række kortere virksomhedsforløb. Gennem disse projekter fik ministeriet viden om sådanne forløb og erfaringer med, hvordan de kan bidrage til opkvalificering af lærerne. Teknologisk Institut og Nationalt Center for Erhvervspædagogik udgav den afsluttende rapport i april 2016.

Ministeriet har desuden i 2014 haft nedsat en ekspertgruppe, som blandt andet har leveret anbefalinger om form og indhold i det strategiske kompetenceløft.

Undervisningsdifferentiering, niveaudeling, talentspor

Erhvervsuddannelsesreformen indebærer krav om at styrke skolernes arbejde med undervisningsdifferentiering og niveaudeling og at indføre fag på højere niveauer og talentspor på alle relevante uddannelser.

Skolernes udvikling af metoder til undervisningsdifferentiering og implementeringen af differentieringen er et strategisk fokusområde. Udviklingen skal fremgå af den enkelte skoles fælles didaktiske og pædagogiske grundlag, der indgår i de årlige handlingsplaner for øget gennemførelse. Ministeriets årlige opsamling på handlingsplansarbejdet viser i 2016, at langt de fleste skoler har arbejdet med at beskrive mål og metoder for undervisningsdifferentiering. Skabelonen for 2017-handlingsplanen har yderligere fokus på undervisningsdifferentiering. Den indeholder krav om analyse og vurdering af udviklingen set i forhold til målet om, at andelen af de dygtigste elever skal øges år for år.

Den formelle implementering af kravet om fag på højere niveauer end de obligatoriske er sket ved en ændring af *Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser*. Derudover har de faglige udvalg beskrevet fag på højere niveauer end de obligatoriske i uddannelsesordningerne. Nu skal skolerne arbejde målrettet med at omsætte det i praksis, det er blandt andet et led i arbejdet med handlingsplanen.

Talentsporet er formelt set implementeret ved en ændring i *Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser*. Den betyder, at de faglige udvalg så vidt muligt tilrettelægger uddannelserne med talentspor, hvor en betydelig del (og mindst 25 procent) af skoleundervisningen i hovedforløbet skal foregå på et højere niveau end de obligatoriske niveauer. I 43 af de i alt 103 erhvervsuddannelser, har de faglige udvalg tilrettelagt talentspor, som de har beskrevet nærmere i uddannelsesordningerne.

Tilbagemeldingerne fra sektoren tyder på, at det er en stor både pædagogisk og logistisk udfordring for skolerne at håndtere de mange niveauer og elevtyper, som undervisningen efter reformen skal differentieres efter. Ministeriet har derfor iværksat en række initiativer til at understøtte skolernes arbejde med reformens mål om differentiering, fag på højere niveau og talentspor. Af de fire afholdte SIP-kurser (Skoleudvikling i Praksis) i 2015 havde SIP 3 særskilt fokus på udvikling af modeller og metoder til differentiering. I foråret og efteråret 2016 er der afholdt temadage om iværksættelse af talentarbejdet og om gennemførelse af talentudvikling, og talent var tema for mødet i Kvalitetspanelet i oktober 2016. Desuden har lærings-

konsulenterne i 2016 haft særskilt fokus på differentiering i deres vejlednings- og temaforløb.

Der er desuden afsat kvalitetsudviklingsmidler, blandt andet er midler til prioritering af talentarbejde og højere niveauer i undervisningen, se afsnit om økonomi.

Bedre kobling af skoleforløb og virksomhedspraktik

For at styrke sammenhængen mellem praktikuddannelsen og det, eleverne lærer på skolerne, er der med afsæt i reformen igangsat forskellige initiativer: Introduktion af kompetencemål for anvendelse af teori i praksis, styrket praksisrelateret undervisning og mere systematisk opsamling på praktikperioderne.

For at styrke elevernes evne til at koble teori og praksis sammen er der i skoleundervisningen – både på grundforløbet og på hovedforløbet – indført et nyt kompetencemål. Det nye kompetencemål har medført en ændring af uddannelsesreglerne, herunder eksamenskravene. Kompetencemålet er løbende blevet indført i uddannelsesbekendtgørelserne og uddannelsesordningerne. Udmøntningen af kompetencemålene er på flere skoler sket ved, at skolerne har integreret kompetencemålet i de lokale undervisningsplaner. I 2017 vil ministeriet fokusere på at styrke skolernes arbejde med de lokale undervisningsplaner yderligere.

For at understøtte elevernes evne til at koble teori og praksis sammen skal den praksisrelaterede undervisning på både grundforløbet og hovedforløbet styrkes. Udmøntningen af dette initiativ ses ligeledes ved, at flere skoler har beskrevet de relevante metoder i de lokale undervisningsplaner.

Desuden har flere projekter under forsøgs- og udviklingsprogrammet gode erfaringer fra skoler på dette område: Dels er der udviklet pædagogiske tiltag, der kan fremme elevens kobling i overgangene mellem skole og praktik, og dels er erhvervsretningen af læringsmiljøerne styrket. Det fører til, at eleverne oplever lettere overgange mellem skole og praktik.

Læringskonsulenterne har arbejdet med koblingerne i løbet af 2015, blandt andet i kursusforløbet Skoleudvikling i Praksis (SIP), og dette arbejde har også bidraget til øget fokus på den praksisrelaterede undervisning.

Med reformen blev der indført krav om, at skolerne skal afsætte tid til, at lærerne systematisk forbereder eleverne på indholdet af den kommende praktikperiode. Blandt andet skal eleverne forberedes på, hvordan den kommende praktikperiode hænger sammen med den netop afsluttede skoleperiode. Lærerne skal

også samle op på elevernes læring efter en afsluttet praktikperiode. Dette er ligeledes implementeret i flere skolers lokale undervisningsplaner, og igen har en del af projekterne i forsknings- og udviklingsprogrammet netop fokus på denne problemstilling. Det bidrager også til implementeringen af arbejdet med systematisk at samle op på praktikperioderne.

Styrket anvendelse af it

Den digitale erhvervsuddannelse skal understøtte reformens mål, og for at styrke den samlede indsats for øget anvendelse af it-understøttet undervisning er der udarbejdet en samlet strategi for den digitale erhvervsuddannelse. Der er desuden udarbejdet et inspirationskatalog med gode erfaringer, viden og inspiration til skolerne om, hvordan de kan styrke deres brug af it. Derudover er der igangsat et aktionslæringsprogram "It som pædagogisk redskab", som sigter på at udvikle skolernes pædagogiske brug af it i praksis.

Strategi for den digitale erhvervsuddannelse blev lanceret i marts 2015. Formålet med strategien er at øge anvendelsen af it i undervisningen på erhvervsuddannelserne. Gennem den øgede it-anvendelse løftes kvaliteten af undervisningen, og ressourcerne udnyttes bedre. Strategien indeholder fire sigtelinjer, der skal støtte erhvervsskolerne i at udnytte digitaliseringens muligheder:

1. Ledelse og implementering af fælles pædagogisk og didaktisk grundlag.
2. Videndeling.
3. Ændrede tilrettelæggelsesformer i undervisningen.
4. Kobling mellem skole og praktikforløb.

For at få strategien ud at virke på erhvervsuddannelserne er der udarbejdet et inspirationskatalog målrettet mod skolerne. Kataloget indeholder konkrete cases, gode erfaringer og viden om, hvordan man kan gå til arbejdet med it og digitale læremidler i undervisningen. Inspirationskataloget er udarbejdet af Danmarks Evalueringsinstitut (EVA).

For at udvikle og afprøve nye former for anvendelse af it som pædagogisk værktøj gennemføres et forsøgs- og udviklingsinspirationsprogram under overskriften "It som pædagogisk værktøj". Formålet med programmet er at opsamle viden systematisk og at give inspiration til erhvervsskolernes videre arbejde med at bruge it som et pædagogisk værktøj. Ti skoler deltager i projektet, hvor de via aktionslæringsforløb eksperimenterer med, hvordan digitale værktøjer kan inddrages i undervisningen med det formål at

styrke elevernes læring og dermed få viden om det. Programmet har to temaer; undervisningsdifferentiering og kobling mellem skole og praktik. Projektet afsluttes med en konference ultimo maj 2017.

Som et led i at understøtte erhvervsskolernes arbejde med it har Styrelsen for It og Læring dedikeret et spor til digitalisering i erhvervsuddannelserne på konferencen på Danmarks Læringsfestival i 2016 og 2017.

Der er desuden afsat kvalitetsudviklingsmidler, blandt andet er der midler til prioritering af digitalisering, se afsnit om økonomi side 38.

Ledelsesudvikling

Lederudvikling i praksis (LIP) er et initiativ, som skal medvirke til, at lederne kan gennemføre de centrale initiativer i eud-reformen, det gælder ikke mindst et kvalitetsløft af undervisningen, en ændret struktur og en styrkelse af skolens ungdomsmiljøer.

LIP skal sætte fokus på den pædagogiske ledelse i erhvervsuddannelserne. Pædagogisk ledelse handler om at formulere og implementere skolens fælles pædagogiske og didaktiske grundlag helt ud i det enkelte klasseværelse. Lederen skal for eksempel kunne give feedback til lærerne og justere fokus i skolens pædagogiske kurs, og det skal lederen gøre på baggrund af indsigt i lærernes tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen og deres udfordringer med det. Pædagogisk ledelse, der går tæt på den enkelte lærers praksis, er en udfordring, og den kræver, at lederen ikke blot tilegner sig viden, men også får redskaber til, hvordan denne viden omsættes til pædagogisk ledelse i praksis. Det kan for eksempel være organisering (for eksempel teams), datadrevet ledelse og kompetenceudvikling.

På grund af udfordringer med at konkretisere dette indsatsområde er opgaven endnu ikke påbegyndt, den forventes igangsat i 2017.

Øget fokus på implementering og styring

Der skal være en mere målrettet og konsekvent styring af erhvervsuddannelserne. Sammen med de øvrige elementer i aftalen kan denne styring understøtte, at kvaliteten i uddannelserne løftes, og at de overordnede mål indfris.

I dette afsnit fremhæves initiativer fra reformaftalen, og der fremhæves også yderligere understøttende implementeringstiltag, som ministeriet har iværksat for at understøtte skolerne bedst muligt.

Kvalitetstilsynet

Det følger af reformaftalen, at kvalitetstilsynet fremadrettet skal bestå af et mere målrettet risikobaseret tilsyn med skolernes faglige resultater. Kvalitetstilsynet vil tage udgangspunkt i de enkelte institutioners bidrag til at opfylde erhvervsuddannelsesreformens fire klare mål og tilhørende resultatmål.

Tilsynet vil basere sig på nøgletal fra ministeriets datavarehus. Det vil være data, som viser skolernes resultater i forhold til resultatmålene for erhvervsuddannelserne. Ministeriet vil årligt gennemføre landsdækkende indikatorbaserede screeninger for at udvælge skoler til tilsyn. Screeningerne vil tage udgangspunkt i de indikatorer for de klare mål, der er til rådighed i datavarehuset på dette tidspunkt. Fokus vil være på de skoler, som præsterer dårligst i forhold til kvalitetsindikatorerne for de fire klare mål. Tilsynet gennemføres i en tæt og forpligtende dialog med de udfordrede skoler om, hvordan uddannelseskvaliteten kan sikres med kvalitetsforbedrende indsatser og udviklingsprocesser. Det første tilsyn, som baserer sig på den nye model for kvalitetstilsynet, blev gennemført i fjerde kvartal 2016.

Handlingsplaner for øget gennemførelse

Som opfølgning på reformen er det aftalt, at konceptet for handlingsplaner for øget gennemførelse skal udvikles således, at der fortsat sikres en sammenhæng mellem tilsyn og kvalitetsudvikling med tilhørende opfølgning.

Ministeriet har udviklet et nyt koncept for handlingsplanen. Konceptet blev brugt første gang i skolernes handlingsplan for 2016. Handlingsplanen er udviklet med inddragelse af Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne, DA og LO.

Det nye koncept har disse centrale mål for og væsentligste ændringer:

- Handlingsplanen skærpes som instrument til at sikre en klar styring af skolernes arbejde med at opfylde reformens fire klare mål og at sikre flere elever en praktikplads.
- Handlingsplansarbejdet skal være enklere for skolerne. Derfor integreres det med skolernes almindelige styring, og det gøres nemmere for skolerne at tilgå data i ministeriets datavarehus.
- Handlingsplanen fokuserer på skolens mål og resultater i relation til de fire klare mål og udvalgte indikatorer for det praktikpladsopsøgende arbejde.
- Den enkelte skole skal med udgangspunkt i data systematisk følge og analysere udviklingen i deres egne resultater og fastsætte resultatmål for det kommende år.
- Skolerne skal ikke indsende handlingsplanen til ministeriet, i stedet skal de offentliggøre den på deres egen hjemmeside. Ministeriet følger op på skolernes indsats ved hjælp af data fra datavarehuset.
- Handlingsplanen vil indgå i kvalitetstilsynet og i læringskonsulenternes understøttende kvalitetsarbejde med skolerne.

Ministeriet har gennemført to udviklingsprojekter, som skal understøtte implementeringen af det nye handlingsplanskoncept. Det ene projekt kortlægger den dokumenterede viden om de redskaber, som skolerne kan bruge til at realisere de klare mål. På denne baggrund udarbejdes et inspirationskatalog, som skolerne kan anvende i handlingsplans- og kva-

literalsarbejdet generelt. Det andet projekt udvikler inspirationsmateriale til skolernes anvendelse af data i realisering af reformmålene, det er dels data fra datavarehuset og dels skolernes egne data. Kortlægningen og inspirationsmaterialerne fra de to projekter blev præsenteret for skolerne på fire temadage for handlingsplansarbejdet primo oktober 2016 som optakt til handlingsplansarbejdet 2017.

For at samle op på erfaringerne med det nye handlingsplanskoncept har ministeriet holdt møde om konceptet med Danske Erhvervsskoler og -Gymnasiers kvalitetsudvalg og holdt opfølgingsworkshops med deltagelse af cirka 30 erhvervsskoler. Gennemgangen af en række af skolernes handlingsplaner for 2016 og de opfølgende workshops viser, at skolerne allerede har taget stort ejerskab for de klare mål og reformens indsatsområder i deres kvalitetsarbejde.

Læringskonsulenter

Tilsynet skal i reformens indfasningsperiode suppleres med læringskonsulenter, som skal rådgive erhvervsskolerne om kvalitets- og kompetenceudvikling og sprede viden og metoder på tværs af institutionerne. Konsulenternes rådgivning af skolerne vil som udgangspunkt være rettet mod skolens ledelse.

Læringskonsulenterne for erhvervsuddannelserne har i perioden op til reformens ikrafttræden været i kontakt med cirka 50 skoler med information. Kontakten har været korte vejledningsforløb, pædagogiske dage, informationsmøder, temadage m.v.

I løbet af 2015 har læringskonsulenterne holdt kursusforløbet Skoleudvikling i praksis (SIP). Kursusforløbet bestod af 4 kursusdage, der hver blev afholdt 6 steder i landet. Kursusdagens emner var:

- Helhedsorienteret undervisning
- Erhvervsrettet læringsmiljø
- Differentiering
- Kobling mellem skole og praktik

På hver af kursusdagene deltog cirka 500 ledere og lærere fra i alt 89 af landets knap 100 erhvervsskoler. Der har været forholdsvis stor udskiftning i deltager-sammensætningen fra de enkelte erhvervsskoler fra kursus til kursus.

Danmarks Evalueringsinstituts (EVA's) slutevaluering viser, at SIP har bidraget til at sætte fokus på skolens kvalitet og skolernes udviklingsarbejde i forbindelse med implementeringen af erhvervsuddannelsesreformen.

Slutevalueringen indeholder fem konkrete anbefalinger til, hvordan fremtidige kursusforløb for skoleudvikling på erhvervsuddannelserne kan styrkes. Disse anbefalinger indgår i læringskonsulenternes arbejde med at understøtte reformimplementeringen.

Læringskonsulenterne har desuden i 2015-2016 gennemført otte temadage om reformrelevante emner.

Ud over temadagene har læringskonsulenterne efter at reformen er trådt i kraft primært arbejdet på tre indsatsområder: Differentiering, erhvervsrettet læringsmiljø samt helhedsorienteret og tværfaglig undervisning. Indsatserne tilbydes som temaforløb til 2-4 skoler, der har det samme indsatsområde, og som vejledningsforløb til individuelle skoler. Vejledningsforløbene er tilbudt til skoler, der ifølge tilsynet har præsteret lavest for deres gennemførelsesprocent i 2014. Der er igangsat otte vejledningsforløb med individuelle skoler.

Ét temaforløb er afsluttet, og udover det er der igangsat i alt ni temaforløb for i alt 37 skoler, heraf otte temaforløb om helhedsorienteret undervisning i eux.

Partierne bag erhvervsuddannelsesreformen har besluttet at videreføre initiativet med læringskonsulenterne

Regelforenkling

Det følger af reformaftalen, at der skal foretages en generel regelforenkling på erhvervsuddannelsesområdet. Forenklingen skal øge gennemsigtighed og afbureaukratisering. Initiativet kræver en ændring af erhvervsuddannelsesloven og inddragelse af arbejdsmarkedets parter.

Ministeriet har i perioden oktober 2015 til januar 2016 gennemført en møderække i en ad hoc-arbejdsgruppe, nedsat af Rådet for de grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU), med repræsentanter for DA, LO og Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier. På møderne blev der efter ønske fra parterne gennemgået specifikke emner som en teknisk forberedelse forud for trepartsdrøftelserne. Arbejdet i arbejdsgruppen havde således karakter af en forberedelsesfase.

Målet for den næste fase i arbejdet har været at foretage en gennemskrivning af erhvervsuddannelsesloven, hvor strukturen i loven ændres, sådan at reglerne bliver mere enkle og overskuelige. Ministeriet vil i den videre planlægning tage højde for det arbejde, der skal gennemføres som opfølgning på trepartsaftalens afsnit om afbureaukratisering.

Udbud af erhvervsuddannelser

Ministeriet har som led i reformen gennemført en udbudsrunde, hvor eksisterende og nye udbydere har søgt om udbud af erhvervsuddannelsernes grund- og hovedforløb pr. 1. august 2017.

Som en del af udbudsrunderen gennemførtes desuden en udskudt revurdering af praktikcentrene, som blev etableret i 2013. Udbudsrunderen omfattede altså både grundforløb og hovedforløb foruden opgaverne som praktikcenter.

Ministeriet sendte ultimo september 2016 svar med godkendelser og afslag på de knapt 2.400 ansøgninger, som ministeriet modtog.

Regionsrådene og Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU) afgav inden sommerferien indstillinger om ansøgningerne. Ministeriet vurderede ansøgningerne ud fra dels indstillingerne, dels følgende fire indbyrdes forbundne kriterier for grund- og hovedforløb:

1. Sikring af et geografisk dækkende udbud under hensyn til erhvervsudvikling og herunder det forventede lokale/regionale praktikpladspotentiale.
2. Sikring af fagligt bæredygtige og kvalitativt for-svarlige uddannelsesmiljøer.
3. Sikring af et geografisk dækkende udbud under hensyn til efterspørgsel og behov.
4. Bidrag til at opfylde de fire klare reformmål.

Et tilsvarende sæt af kriterier blev meldt ud som grundlag for vurdering af praktikcenteransøgningerne.

Resultatet af udbudsrunderen er, at uddannelsesdækningen overordnet set forbedres, da der kommer flere udbudssteder for særligt grundforløbets 1. og 2. del og også for hovedforløbet.

Regeringen, LO, KL og Danske Regioner indgik i august 2016 *To-årig dimensioneringsaftale om offentlige praktikpladser på uddannelserne til social- og sundhedshjælper, social- og sundhedsassistent samt pædagogisk assistent*, se side 37. Ministeriet vurderede, at aftalen ændrede i elevvolumen i et sådant omfang, at det var nødvendigt at gennemføre en supplerende udbudsrunde for den pædagogiske assistentuddannelses grund- og hovedforløb. Denne udbudsrunde blev afsluttet i oktober 2016.

Alle udbudsgodkendelser får virkning fra den 1. august 2017.

Følgforskning

For at følge op på den politiske aftale Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser har Undervisningsministeriet indgået kontrakt med Det Nationale Institut for Kommuner og Regioners Analyse og Forskning (KORA) om et forskningsprojekt, som skal belyse implementeringen af virkningerne af erhvervsuddannelsesreformen. KORA gennemfører forskningsprojektet i samarbejde med Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) og Danmarks Statistik i perioden 2014-2020.

Forskningsprojektet skal belyse implementeringen og virkningerne af følgende syv indsatsområder i reformen:

- Et attraktivt ungdomsuddannelsesmiljø
- Enklere og mere overskuelig struktur
- Bedre videreuddannelsesmuligheder
- Fokusering af vejledningsindsatsen
- Klarere adgangskrav
- Mere og bedre undervisning
- Ny erhvervsuddannelse for voksne (euv)

Desuden belyses den styrkede uddannelsesgaranti, der er et indsatsområde under "Fortsat indsats for praktikpladser" på side 36.

Forskningsprojektet bygger på et bredt forskningsdesign, der kombinerer registerdata med spørgeskemaundersøgelser blandt elever, lærere og ledere på alle landets erhvervsskoler foruden kvalitative casestudier på seks erhvervsskoler. For at etablere et sammenligningsgrundlag og for at følge udviklingen over tid, gennemføres dataindsamlingerne både før og efter implementeringen af reformen.

Rapporter fra forskningsprojektet

De første to rapporter fra forskningsprojektet blev offentliggjort i henholdsvis januar og juni 2016. Rapporterne handlede om henholdsvis grundforløbene og hovedforløbene på erhvervsuddannelserne før reformen trådte i kraft. Næste rapport fra forskningsprojektet handler om grundforløbene på erhvervsuddannelserne, efter reformen trådte i kraft. Rapporten forventes offentliggjort i marts 2017.

Kvalitetspanel

Ministeriet har besluttet at nedsætte et kvalitetspanel, der skal understøtte dialogen med skolerne om reformimplementeringen.

Kvalitetspanelet blev etableret i august 2015 som et praktikerforum, hvor ministeriet kan drøfte reformrelevante emner med deltagerne for at understøtte reformimplementeringen. Deltagerne i møderne er primært skolefolk med indgående praktisk kendskab til det aktuelle mødetema. Derudover deltager repræsentanter fra elev-, lærer- og lederorganisationerne. Der holdes kvartalsvise møder i panelet.

Temaerne for møderne i 2016 har blandt andet været euv, læringskonsulenternes nye strategi og koncepter, euv som fokusområde i 2016, talentarbejdet, nyt koncept for handlingsplaner for øget gennemførelse og kvalitetstilsynet.

På møderne får ministeriet værdifulde input fra skolerne om, hvilke udfordringer de har i reformimplementeringen, og hvordan ministeriet kan understøtte skolernes indsats.

Nyhedsbrev om reformimplementering

Ministeriet har, siden erhvervsuddannelsesreformen trådte i kraft, løbende sendt et nyhedsbrev til erhvervsskolerne og andre interesserede om ministeriets implementeringstiltag.

For bedst muligt at orientere erhvervsskolerne og øvrige interessenter om ministeriets tiltag for at understøtte reformimplementeringen, har ministeriet udsendt et nyhedsbrev om implementering af refor-

men. Nyhedsbrevet er udsendt hver eller hver anden måned. Dette nyhedsbrev er også blevet offentliggjort på ministeriets hjemmeside. Nyhedsbrevet indeholder for eksempel oplysninger om nye bekendtgørelser, vejledninger, præciseringer af regler, inspirationsmateriale, temadage m.m.

Fortsat indsats for praktikpladser

Der skal fortsat ske en fokuseret indsats for at tilvejebringe flere praktikpladser. Aftalen om erhvervsuddannelsesreformen skal ses i sammenhæng med aftalen fra november 2012 om bedre erhvervsuddannelser og styrket uddannelsesgaranti, som den bygger ovenpå. Målet er, at eleverne i videst mulig udstrækning kommer i virksomhedspraktik.

Styrkelse af praktikindsatsen og drøftelser med arbejdsmarkedets parter

I reformen er der fokus på, at der sikres et tilstrækkeligt antal praktikpladser til eleverne i virksomhederne. Det er afgørende for at sikre vekseluddannelsesprincippet, og det er afgørende for at vende udviklingen, så unge, der ønsker at starte på en erhvervsuddannelse, i højere grad kan vide sig sikre på at få en praktikplads i en virksomhed, hvis de vælger en erhvervsuddannelse med gode beskæftigelsesmuligheder.

Ved udgangen af august 2016 var cirka 76.500 elever i gang med et hovedforløb. Heraf var der cirka 67.600 elever, der enten havde en praktikplads i en virksomhed eller var på en uddannelse uden praktik, og cirka 8.900 elever var i skolepraktik. Cirka 2.100 elever stod helt uden praktikplads. Det betyder, at de havde gennemført deres grundforløb uden at kunne komme videre på hovedforløbet, fordi de manglede en praktikplads.

Det fremgår af reformaftalen, at regeringen vil invitere arbejdsmarkedets parter til en drøftelse af praktikpladssituationen.

Regeringen og arbejdsmarkedets parter indgik i august 2016 *Trepartsaftale om tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft i hele Danmark og praktikpladser*. Aftalen indeholder en fælles målsætning om, at arbejdsgiverne skal oprette flere praktikpladser, end de gør i dag, så eleverne på erhvervsuddannelserne får en højere sikkerhed for, at de kan gennemføre praktikuddannelsen i en virksomhed. De mange praktikpladser skal blandt andet realiseres gennem en række initiativer på praktikpladsområdet. Det drejer sig blandt andet om en skærpelse af virksomhedernes økonomiske incitament til at oprette praktikpladser. Der oprettes

blandt andet en række fordelsuddannelser. På fordelsuddannelserne får virksomhederne en række økonomiske fordele ved at oprette praktikpladser.

Virksomhedernes økonomiske incitament skærpes desuden ved, at der indføres et praktikpladsafhængigt AUB-bidrag (Arbejdernes Uddannelsesbidrag), der entydigt belønner de virksomheder, der bidrager til at uddanne faglært arbejdskraft. Omvendt bliver de virksomheder, der ikke i tilstrækkelig grad bidrager til at uddanne faglært arbejdskraft, pålagt et større ansvar for den samlede finansiering i AUB.

Udover drøftelsen med arbejdsmarkedets parter blev der med erhvervsuddannelsesreformen igangsat en række særskilte praktikinitiativer, som blandt andet har styrket uddannelsesgarantien. Antallet af erhvervsuddannelser, der kan gennemføres med skolepraktik, er blevet forøget med 14 erhvervsuddannelser, og der er blevet oprettet flere skolepraktikpladser. Derudover er der blevet afsat ekstra midler til skolernes praktikpladsopsøgende arbejde. Med finansloven 2016 er der sket en omlægning af skolepraktiktaxametret for at understøtte, at erhvervsskolerne aktivt arbejder for, at skolepraktikelever kommer i virksomhedspraktik.

Dimensioneringsaftale for SOSU og PAU

Af reformen fremgår det, at regeringen vil undersøge, hvordan den nuværende dimensionering af SOSU-området kan erstattes af en alternativ styring. Det vil ske i forlængelse af reformen og frem mod udløbet af trepartsaftalen i 2015, og det vil ske i dialog med parterne.

Regeringen og arbejdsmarkedets parter på det offentlige arbejdsmarked indgik den 31. august 2016 To-årig dimensioneringsaftale om offentlige praktikpladser på uddannelserne til social- og sundhedshjælper, social- og sundhedsassistent samt pædagogisk assistent. Aftalen fastsætter antallet af offentlige praktikpladser på social- og sundhedsuddannelserne (SOSU) og den pædagogiske assistentuddannelse (PAU) i 2017 og 2018. Parterne var i aftalen blandt andet enige om, at der i 2017 og 2018 kan oprettes praktikpladser til mindst 2.200 elever på SOSU-hjælperuddannelsen, 5.000 elever på SOSU-assistentuddannelsen og 700 elever på PAU.

Fokusering af vejledningsindsatsen

Med ændringerne på vejledningsområdet blev vejledningsindsatsen fokuseret på dels en tidligere, bedre og mere målrettet indsats for grundskoleelever, der er i risiko for ikke at fortsætte på en ungdomsuddannelse, og dels en målretning af vejledningsressourcerne for at tilvejebringe varig finansiering til en prioriteret videreførelse af Ungepakke II.

Status på vejledningsindsatsen

Erhvervsuddannelsesreformens væsentligste initiativer i vejledningsindsatsen:

- Fremrykning af uddannelsesparathedsvurderingen i 8. klasse
- Obligatoriske introduktionskurser for alle elever i 8. klasse
- Fokusering af den individuelle vejledning til kun at omfatte de elever, der i 8. klasse er vurderet ikke-uddannelsesparate
- Fokusering af gruppevejledning
- Obligatorisk brobygning for ikke-uddannelsesparate elever i 9. klasse
- Forbedring af UddannelsesGuiden med særligt fokus på vejledning af elever uden særlige behov
- Skærpede mål for det obligatoriske emne Uddannelses og Job.

Implementeringen af vejledningsinitiativerne blev understøttet af informationsarrangementer for UU-vejlederne rundt om i landet, og i forbindelse med de nye procedurer for uddannelsesparathed er der sendt informationsmaterialer til både UU-centre, lærere, forældre og elever. Derudover er der udarbejdet vejledninger (tekst/video) om optagelse til ungdomsuddannelserne til både UddannelsesGuiden og Optagelse.dk, disse vejledninger er primært for forældre og elever.

Ved uddannelsesparathedsvurderingen i 8. klasse i 2015 blev knap 24 procent af eleverne vurderet ikke-uddannelsesparate. Ved uddannelsesparathedsvurdering i 8. klasse i 2016 blev andelen af ikke-uddannelsesparate elever opgjort til 27 procent.

Den kollektive vejledning og vejledningen generelt er, efter ændringerne på vejledningsområdet, i større grad tænkt som et lærings- og undervisningsforløb, hvor læringen sker i samspil mellem vejleder, lærer og elev. Til udvikling af især den kollektive vejledning blev der igangsat et forsøgs- og udviklingsprojekt, der skal udvikle den kollektive vejledning og gruppevejledningen. Projektet har haft til formål at udvikle nye metoder og praksis i den kollektive vejledning og gruppevejledningen, blandt andet skal det forbedre vejledernes kompetence inden for den kollektive vejledning. Projektet blev afsluttet i sommeren 2016, og Danmarks Evalueringsinstitut har evalueret projektet.

Økonomi

Det fremgår af aftalen om reformen, at udviklingen i aftalens økonomiske forudsætninger skal følges tæt.

Forudsat i aftalen

I den økonomivurdering, der ligger til grund for *Aftale om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser* er det forudsat, at tilgangen til erhvervsuddannelserne i reformens første år ville være cirka 12 procent lavere end den ville have været uden adgangskrav. I de samme beregninger var det forventningen, at tilgangen i reformens andet år stort set ville nå niveauet fra tiden før reformen. Det skyldes, at der var en forventning om, at de elever, der blev omfattet af adgangskravet, efter endt opkvalificering ville søge ind på erhvervsuddannelserne igen.

I beregningerne blev det endvidere forudsat, at aktiviteten på erhvervsskolerne ville blive påvirket af initiativerne om enklere struktur (herunder særligt afkortningen af det merkantile grundforløb) og af etableringen af euv.

Mens adgangskravets effekt på skolerne var forudsat at være midlertidig, forudsattes adgangskravenes effekt på aktiviteten at være varig. Samlet set var der i reformen, som følge af initiativet om enklere struktur og etablering af euv, forudsat en nedgang i aktiviteten på de merkantile uddannelser på cirka 300 millioner kroner årligt. Tilsvarende var det forudsat, at aktiviteten på de tekniske uddannelser ville falde med 65 millioner kroner, hvorimod aktiviteten på SOSU-uddannelserne blev forudsat at stige i et omfang svarende til 20 millioner kroner.

Faktisk udvikling

Den faktiske udvikling i 3. kvartal 2015 betød et fald i tilgangen til erhvervsuddannelserne på cirka 10 procent i forhold til tilgangen i 3. kvartal 2014. De foreløbige opgørelser pr. 1. september 2016 tyder på, at det store fald i tilgangen i reformens første år nu delvist er vendt. Således er der sket en stigning på cirka tre procent i tilgangen til erhvervsuddannelserne i juli og august 2016, sammenlignet med samme periode i 2015. Samlet set er tilgangen til erhvervsuddannelserne i 2016 dermed cirka syv procentpoint lavere end forudsat i reformen.

Erhvervsskolerne havde i 2015 et ordinært resultat på 99,4 millioner kroner. Det samlede resultat dækker over udsving mellem de forskellige institutionstyper. Der var positive ordinære resultater på SOSU-skolerne (62,8 millioner kroner), kombinationsskolerne (31,0 millioner kroner), handelsskolerne (20,0 millioner kroner) og AMU-centrene (0,2 millioner kroner), mens der var underskud på de tekniske skoler

(-11,9 millioner kroner) og landbrugsskolerne (-2,7 millioner kroner).

Til sammenligning var det ordinære resultat for erhvervsskolerne på 254,5 millioner kroner i 2014.

Erhvervsskolernes omsætning er faldet med 227,1 millioner kroner, det svarer til 1,6 procent af omsætningen, fra 2014 til 2015. Den samlede effekt af initiativerne om enklere struktur og euv er endnu ikke fuldt indfaset, og det er derfor forventningen at skolernes omsætning vil falde yderligere i 2016.

Der er ikke nogen nye erhvervsskoler, der er underlagt skærpet tilsyn i 2016.

Øvrige midler målrettet eud

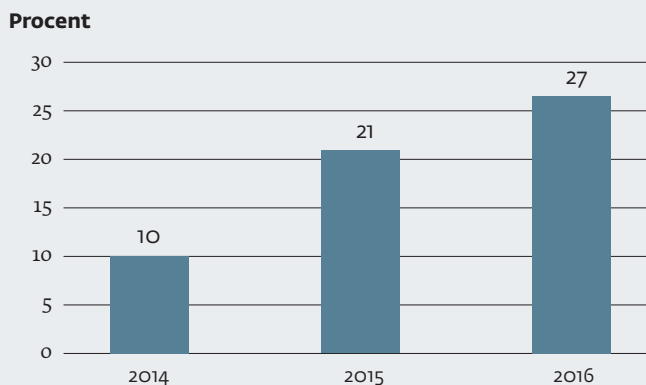
I *Aftale om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser* samt i *Aftale om udmøntning af negativ budgetregulering optaget ifm. Aftale om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser* blev der afsat midler til kvalitetsudvikling på erhvervsuddannelserne svarende til cirka 750 millioner kroner i perioden 2016-2020. I efteråret 2016 blev eud-aftalekredsen enige om at øremærke knap en halv milliard kroner af disse midler til en række formål i perioden 2016-2020. For 2016 og 2017 er der således sat 150 millioner kroner af til udstyr, midlerne er rettet mod strategisk udvalgte teknologier på erhvervsuddannelsernes videnscentre og til et generelt løft af erhvervsskolernes udstyrsniveau. Ud over midler til udstyr

afsættes cirka 110 millioner kroner til at etablere i alt otte videnscentre inden for automation og robotteknologi, velfærdsteknologi, procesteknologier og håndværk. Aftalekredsen afsætter i 2016 også godt 130 millioner kroner til en strategisk prioritering af digitalisering, talentarbejde og højere niveauer i undervisningen på erhvervsuddannelserne. Aftalekredsen er også enig om at sætte 80 millioner kroner af til at sikre en fortsat solid institutionsstruktur, fusionstilskud, tilskud til nødlidende institutioner, campusdannelse og lignende. Der blev også afsat omkring 30 millioner kroner til at videreføre læringskonsulentindsatsen på erhvervsuddannelserne. Der er fortsat udisponerede kvalitetsudviklingsmidler til erhvervsuddannelserne for perioden 2018-2020.

Endvidere blev regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti i *Aftale om løft af erhvervsuddannelserne i 2016* enige om at gennemføre et ekstraordinært løft af erhvervsuddannelserne i 2016 og afsætte en pulje på i alt 150 millioner kroner til kvalitetsudvikling på erhvervsuddannelserne. I praksis neutraliserede dette omprioriteringsbidraget på erhvervsuddannelserne i 2016. Endelig har regeringen i forlængelse af trepartsaftalen foreslået at forlænge puljen på de 150 millioner kroner, til erhvervsuddannelserne til også at omfatte 2017. Aftalen skal dog forhandles som en del af finansloven for 2017.

Bilag

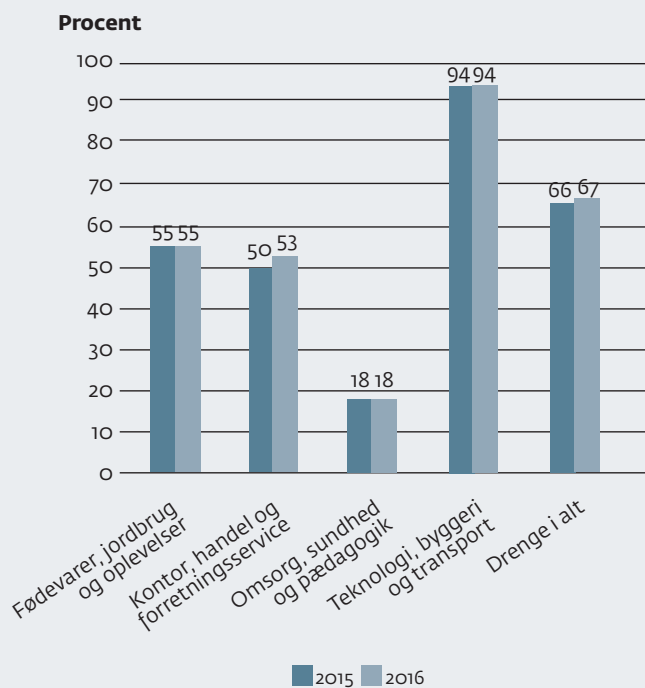
Bilagsfigur 1:
Andel af 9. og 10. klasseelever, som ønsker eux, som andel af de elever, som har søgt en erhvervsuddannelse, 2014-2016

Anm.: Søjlerne i grafen er baseret på decimaltal, mens andelen i procent vist over søjlerne er de afrundede værdier.

Kilde: Undervisningsministeriet.

Bilagsfigur 2:
Andel af drenge blandt dem, der søger en erhvervsuddannelse, for hvert hoveduddannelsesområde, 2015-2016

Anm.: Søjlerne i grafen er baseret på decimaltal, mens andelen i procent vist over søjlerne er de afrundede værdier.

Kilde: Undervisningsministeriet.

Bilagstabel 1:
Gruppering af de tidligere 12 indgange til grundforløb på de fire nye uddannelsesområder

Tidligere indgang til grundforløb	Nye uddannelsesområder
Fødevarer, jordbrug og oplevelser	Dyr, planter og natur
	Mad til mennesker
Kontor, handel og forretningservice	Merkantil
Omsorg, sundhed og pædagogik	Sundhed, omsorg og pædagogik
	Krop og stil
Teknologi, byggeri og transport	Produktion og udvikling
	Strøm, styring og it
	Bil, fly og andre transportmidler
	Bygge og anlæg
	Transport og logistik
	Medieproduktion
	Bygnings- og brugerservice

Kilde: Undervisningsministeriet.